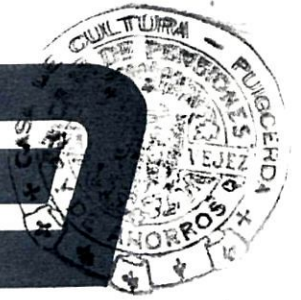

rufaca

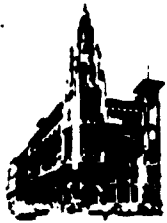

PUBLICACIÓ D'AMICS DE Cerdanya

EL BARÇA A Cerdanya

**REXACH
I
ASENSI
PARLEN A RUFACA**

CAIXA DE PENSIONS
"la Caixa"
 de Catalunya i Balears

AL SERVEI DE L'ESTALVI I DEL CREDIT

475 OFICINES
ARREU DE CATALUNYA

A PUIGCERDA Josep Antoni, 22. Tl: 88-01-47

COMPRA
 i VENDA
 DE SEGELLS
 DE ESPANYA

1er i 2^{on} CENTENARI I ESTOCS

tèlf. **93-258 22 21** (tot l'any)

BODEGA

LLIVIA

TUDO EN BEBIDAS

Avda. José Antonio, 33
 LLIVIA

Tl: 89-61-61
 89-61-41

CLASSIFICACIÓ
 I
 TRACTAT D'ÀRITS

SERVEI GRUA
ESTACIÓ
DE SERVEI

► NETEIJAR

► GREIXAR

► PETROLEJAR

PNEUMÀTICS

FORCADA

Avda. Gral. Tella, 6 - 13

Téls.: 88 01 94

88 06 94

88 06 95

P U I G G E R D À

CONSELL DE REDACCIÓ:

Anfons Brosell
Carmina Moncau
Antoni Moreno
Carme Moreno
Josep Peitx
Jean-Paul Poirier
Antonio Robles
Joan Sariol
Meritxell Sastre
Josep M. Tosas

COL.LABORADORS:

G. Berlic
F. Xavier Bosom
Francesc Carbonell
Laura Fabra
Pere Font
Salvador Galcerán
Margarita Grabalosa
Kere
Larra y yo
Cécile de Leyritz
Joan Llauro
Jacques Lledos
Nostalgic
Ian Peren
Ramón Serra

DIBUIX:

"El Nou"
Jean-Paul Poirier
Antonio Sánchez

(FOTOGRAFIA:

Alfons Brosel

PUBLICITAT:

Carme Moreno

Edita: AMICS DE CERDANYA
Passeig 10 d'Abril s/n.
PUIGCERDÀ

IMPRIMEIX: Imprés-Ràpid
LLEIDA

PUBLICACIÓ MENSUAL.

La direcció de la revista no es fa responsable del judicis personals del seus col.laboradors.

PORTADA:

REXACH i ASENSI
parlen a RUFACA.

Eh, oui, ça fait déjà sept numéros de Rufaca qu'éditent les "Amics de Cerdanya" espagnols. Mais curieusement, par un pur hasard mal chanceux, aucun contact n'avait été pris avec "le côté français" *La Cerdagne, c'est aussi un bout de France*. Cette fois, ça y est, pour la première fois peut-être dans l'histoire de la Cerdagne, une revue —RUFACA— va tenter de faire ce joint si nécessaire. La tâche n'est pas facile, elle est sieste los même "périlleuse", mais quelque chose de futur cerdan peut números de trouver ses bases dans cet essai franco-espagnol.

Cependant, il s'agit de la tâche de tous, de la bonne volonté de tous les cerdans en oubliant de possibles anciennes querelles et surtout en oubliant un —la frontière—

Ainsi, les lecteurs de RUFACA trouveront chaque fois plus d'articles concernant la Cerdagne: articles en français, articles en catalan ou en castillan, selon le bon vouloir du correspondant; mais nous en sommes convaincus, articles qui reflètent la volonté de l'ensemble cerdan de voir un jour une Cerdagne con-

fraternelle. Sin embargo, se trata de una tarea en común, fruto de la buena voluntad de todos los ceretanos; olvidando antiguas diferencias y sobre todo, olvidando un poco la frontera.

En adelante los lectores de Rufaca se encontrarán con colaboraciones referidas a TODA la Cerdanya: artículos en francés, en catalán y en castellano según criterio del colaborador. Y estamos convencidos que los escritos reflejarán la voluntad que nos mueve, de llegar a ver un día una Cerdanya más solidaria y unida.

sumari

EDITORIAL.....	
ACTUALITAT CERDANA	
Flash.....	
RENFE, seguirá atendiendo a la zona de Barcelona-Puigcerdà.....	
Le Santuaire de Belloc.....	
El Sr. Pere — Fent Cultureta.....	
La Llei d'eleccions Municipals.....	
Un accident dans les Champs de Ste. Leocade.....	7
A qui vulgui participar.....	7
La joventud sardanista.....	8
CINEMA-TEATRE-ART-CULTURA	
"Un altra Fedra si us plau".....	8
DES DE L'ARXIU	
El Privilegi de Lleida.....	9
AMICS DE LA NATURA	
Mise en accusation et mise au pont.....	10
Remeis provats.....	10
ENIGMES	
El Telurismo.....	11-12
RECULL	
Sopa a la Muntanya.....	12
SALVEM EL CATALA	
"Els Hi" Abús incorrecte.....	12
XERRANT AMB...	
Xerrada amb Manuel Asensi i Carles Rexach.....	13-14-15-16
SAINTAT	
Aquí el Hospital — Obras.....	17
COL.LABORACIONS	
La montagne aux montagnars.....	18
La Diversidad es la Ley de la Naturaleza.....	19
Salida al campo.....	20
La Cerdanya (3 Part).....	20
Breu crònica d'àmbit de dret del Congrés de Cultura Catalana.....	21
ESPORTS	
Noticiari de la Batllia.....	22
XI Concurs de Pasca.....	22
Hoquei sobre gel.....	22
LLETRES	
Pequeña historia de un tulipan rojo.....	23
Recordar.....	23
Carta Corta a; un extremeño.....	23
Los recuerdos.....	24
Un día.....	24
APRENDRE A VIURE	
Autoritat-Llibertat, Autonomia- Dependència (1).....	25
CARTES A RUFACA	
¿De quién es la culpa?.....	26
RUFACADES.....	27

Flash

El 26 de Juliol quedà anomenat el nou Delegat "Provincial" de Treball a Girona. El càrrec recaigué en la persona de Joaquim Echevarri Ruano.

L'Ajuntament de Bellver, d'acord amb el Ministeri de Cultura, ha iniciat expedient per declarar el paratge de la Fou de Bor com Conjunt Històric-Artístic i Arqueològic.

Recentment s'ha constituït el Comitè Gestor d'UCD (Unió del Centre Democràtic) a Cerdanya. Provisionalment està integrat per les següents persones: Julio Pérez de Rozas (portaveu), Joan Llaberia, Joan Ramon Pubill, Manuel Moure i Francesc Turiera.

El propassat 28 de Juliol va tenir lloc a la Sala d'Actes de l'Ajuntament de Puigcerdà un acte mitjançant el qual el PSAN (Partit Socialista d'Alliberament Nacional dels Països Catalans) va donar a conèixer el seu punt de vista sobre la futura Constitució. Aquest va ésser presentat per M. Cura, M. Asensio i J. Perramón.

Malgrat la poca assistència a la convocatòria —una trentena de persones— se va produir finalment una polèmica i acalorada discussió.

ACCIDENTE:

El pasado 24 de julio, acaeció en Puigcerdá un lamentable accidente en el que falleció Enrique Cano de 14 años de edad, al ser atropellado por un coche cuando salía del Park-Hotel, con su bicicleta.

Su pérdida ha conmovido profundamente a todos cuantos le conocíamos.

ERRATA:

En un artículo aparecido en el anterior número de RUFACA, bajo el título "L'exposició d'art a Puigcerdá", se omitió por errata el nombre de uno de los artistas participantes, Josep Creus, residente en la localidad. Lamentamos el error que en ningún momento fue intencionado.

CAZADORES FURTIVOS EN Cerdanya:

Hace unas semanas aparecieron por nuestra comarca unos cazadores que capturaban pájaros con redes, con el propósito de venderlos bajo el agravante de estar en periodo de veda.

A pesar de ser advertido un miembro de la junta de caza por un espectador casual, parece ser que no se tomó medida ninguna al respecto.

R.EN.F.E. SEGUIRA ATENDIENDO LA LINEA BARCELONA-PUIGCERDA

Recientemente sorprendió a la opinión pública la inesperada noticia de que RENFE proyectaba suprimir la línea Montcada-Puigcerdá, aparecida en la Vanguardia y algún otro periódico. Igualmente sorprendente es el silencio que se ha producido en torno a la misma, lo que resulta igualmente preocupante que la noticia original.

Por ello hemos intentado averiguar en medios ferroviarios el alcance real de lo publicado y en los niveles consultado se considera que todo es producto de una errónea información. En efecto, al parecer en ciertos medios directivos de RENFE se estudia la posibilidad de dejar sin servicio algunas estaciones de la línea, reconvirtiéndolas en apeaderos. También se habla de la posibilidad de eliminar el tramo Ripoll-San Juan de las Abadesas y quizás el tramo de enlace con la línea de Francia (Granolles Centro), dada la poca densidad de tráfico del primero y de la escasa utilización actual del segundo. Y esto es todo y aún, al parecer, nada hay en definitivo.

La supresión de la línea representaría a todas luces el mayor de los absurdos por cuanto el ferro-

carril es un servicio público y su eliminación, además de privarnos de un enlace internacional (Barcelona-Puigcerdá-Toulouse-París) dejaría sin comunicación por ferrocarril poblaciones como Barcelona, Granolles, Vich, Ripoll y Puigcerdá, además de dejar desatendidas estaciones turísticas como Puigcerdá, La Tour de Carol, La Molina, Alp y Nuria Ribas de Freser, comarcas industriales y turísticas como el Barcelonés, el Vallés, Osona, el Ripollés y la Cerdaña, con sus conexiones hacia y desde otras vecinas (la Garrotxa, el Bergada y el Urgell en el extremo norte, por ejemplo), zonas de veraneo como Aiguafreda, la Garriga, etc, etc... Por tanto, a nivel político —como infraestructura o servicio público— en lo referente a la eliminación de la línea Barcelona-Puigcerdá, hay que descartar un error de tal naturaleza y considerar impensable su sola proposición. Ni que dudar tiene que a ello se opondría Cataluña entera.

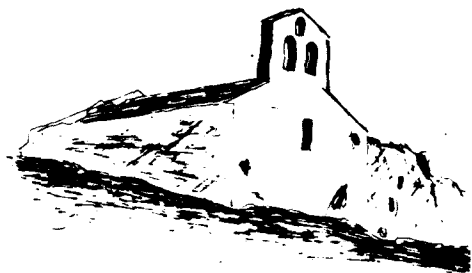
En el aspecto microeconómico o de rentabilidad para RENFE es fácilmente apreciable que dicha línea no es deficitaria y que cubre sobradamente los gastos de funci-

namiento y mantenimiento, la amortización de inversiones, reporta beneficios. Buena prueba de ello la tenemos en el hecho del aún reciente remozamiento de la estación de Puigcerdá, a lo largo de toda la línea, la reciente construcción de una modélica residencia para funcionarios en Puigcerdá, la actual realización de trabajos en la estación de Ripoll (andenes y reforma o ampliación de vías) y en la de Puigcerdá (vías). También la SNCF acaba de conceder mayor tensión eléctrica a la estación de la Tour de Carol para suministrar adecuadamente los trenes españoles, que precisan mayor voltaje que los franceses. Y a lo largo de toda la línea se han realizado otras mejoras en los últimos tiempos.

De todo ello y de las noticias facilitadas por los medios consultados (todo y no ser oficiales por no proceder directamente de los medios decisorios) hay que concluir que RENFE seguirá atendiendo y aún mejorando las instalaciones y el servicio en la línea Barcelona-Puigcerdá (hoy ampliada hasta H. de Llobregat), además de alcanzar la Tour de Carol en Francia; no sólo en una perspectiva a corto plazo, sino con proyección de continuidad y permanencia en el futuro, de lo que no podemos sino congratularnos vivamente.

F.J. BOSOM

LE SANCTUAIRE DE BELLOC

Nous aimerions faire savoir qu'une association est née: celle des AMIS DU SANCTUAIRE DE BELLOC. En réponse à l'appel du maire de Dorres, Monsieur GORDIA et du père Jean GUIGUEN, une réunion a eu lieu le jeudi 10 Août pour entreprendre la restauration de l'ancien couvent des moines servites de Belloc.

L'association mettra tout en preuve pour redonner vie à Belloc en maintenant son cachet propre,

c'est à dire, sa fonction religieuse. TOUS LES CERDANS, espagnols (Llivia, Pigcerdá, etc...) et français doivent leur aide et peuvent se mettre en contact avec nous. Il est bien évident que tous peuvent apporter "leur pierre" par un soutien moral et financier. Par la suite, dans RUFACA, nous publierons un dossier plus complet (fonction religieuse, histoire, problème de la restauration, appel d'aide financière).

Pour nous contacter, se diriger à:

ASSOCIATION BELLOC
Siège social: Mairie de Dorres
Tél: 30 07 55.

Les Amis de Belloc

EL Sr. PERE - FENT CULTURETA

El fet de no poder estar acostumatats a representacions teatrals "sèries" és un motiu prou suficient per que, quan s'escau, l'aconteixement sigui comentat amb fruïció. Si hi afegiu l'ingredient que suposa la xerrameca imparable del Sr. Pere acabareu pensant que el fet dóna per dies i dies. Us faig un resum:

— Ha estat bé l'obra —comença el Sr. Pere—. Aquesta Núria ho fa molt bé, eh? Quan apareix per primera vegada a l'escenari sembla com si... no ho sé... com si anés a dir: "Ja soc aquí".

— Home, en realitat, el que diu es: silenci!

— Calla, calla! Just en el moment en que ha cridat "silenci!", jo li estava dient a la meua dona que no entenia res de res. M'he pensat

ben bé que anava per mi això de "silenci!". Sort n'hi ha hagut que al cap d'un moment han aparegut aquelles dones i el criat.

— No, home, no era el criat —li digué l'entès del grup— Aquell personatge representava a la crítica al servei de les classes benpensants.

— Bueno, digue-li criat, digue-li crític, però el cert és que si no arriba a ser per ell ens en enterem de la missa la meitat. Al menys les dues dones i jo, encara que n'hi havia una que feia el savi.

— Doncs a mi que vol que li digui: trobo que trencava el caire poètic de l'obra. Encara que, per altra banda —continua l'entès— cal reconèixer que el to tragi-còmic estava ben assolit.

— Jo no sé si estava ben assolit o mal assolit —contestà el Sr. Pere— però he rigut com un carallot tota l'estona, que si hagués sigut tot el rato de plorar no sé si ho hagués aguantat. Aquella dona que ho tafanejava tot i es feia la interessada... Mí he futut un tip de riure.

— Hi havia força gent, eh? —vaig dir jo perquè la conversa no prengués el caire agressiu de costum.

— Sí. Veritablement hi havia "el tot Puigcerdá": la dreta, l'esquerra, els executius i les respectives senyores, els progres, els estiuejants, però no hi havia castellans. En aquests els hi has de donar "vedettes" que ensenyin el cul. I si és gratis, millor.

(Segueix a la pàgina núm. 7)

ANTIGÜITATS E. ORRI

Major, 30

TEL.: 880.287 PUIGCERDA

AUTO ESCOLA PUIGCERDA

Victoria, 4, 1º

PUIGCERDA

Restaurant típic de Cerdanya

EL RECO

VILALLOVENT
(PUIGCERDA)

Tls 88-08-69
88-04-67

BANCO
HISPANO AMERICANO
P U I G C E R D A

LA LLEI D'ELECCIONS MUNICIPALS

En el BOE del 21 de Juliol de 1978 aparegué per fi la controvertida Llei d'Eleccions Locals. N'extraurem aquí els principals punts, intentant aplicar-los al que ens concerneix: la Cerdanya.

1) NOMBRE DE CONSELLERS (Art. 5é).

- Els municipis que no sobrepassin els 250 residents: 5 consellers (1). Entren dins d'aquest apartat els municipis cerdans següents: Bolvir, Das, Guils de Cerdanya, Isòvol, Marenges, Grus, Prats i Sempson i Prullans.
- De 251 a 1.000 residents: 7 consellers. És el cas de Fontanals de Cerdanya, Ger, Llivia, Lles, Montellà-Martinet.
- De 1.001 a 2.000 residents: 9 consellers que són els que s'hauran d'elegir a Alp i a Bellver.
- De 2.001 a 5.000 residents: 11 consellers. Cap municipi cerdà es pot incloure en aquest apartat.
- De 5.001 a 10.000 residents: 13 consellers. Aquest és el cas de Puigcerdà..

2) ELECTORS I ELEGIBLES (arts. 6è, 7è, 8è, 9è i la 6ª disposició transitòria).

Poden ser electors els majors de 18 anys inclosos en el Cens Municipal. (Aconsellariem a tothom i, especialment, als que es troben entre aquesta edat i els 22 anys que comprovessin la seva inscripció en el cens). Poden ésser elegits tots els majors d'edat (18 anys si s'aprova la constitució pendent de referèndum) que figurin en el cens electoral. Els que no hi estiguin inclosos podran fer-ho fins els deu primers dies des del plaç de convocatòria i, si és així, podran optar a l'elecció amb els requisits normals.

No podran ésser elegits els que tinguin un càrrec polític de l'administració, judicial, militar, a les caixes d'estalvi provincials i locals, ni tampoc els contractistes i subcontratistes de contractes la financiació total o parcial dels quals corri a càrrec de la Corporació Municipal

o d'establiments d'ella dependents, etc.

3) CANDIDATURES (arts. 11, 14, 15 i 16).

- La llista de cada candidatura haurà de presentar tants candidats com consellers a elegir en el municipi del que es tracti.
- Cada elector donarà el seu vot a una sola llista sense cap possibilitat de modificar-la o canviar l'ordre dels candidats.
- El recompte de vots i la proclamació dels consellers elegits es farà en base al sistema proporcional, tal i com es va fer en les Eleccions Generals a Corts. Val la pena aturar-se un moment en aquest sistema electoral, la proporcionalitat del qual és corregida en benefici de les candidatures amb un nombre més alt de vots gràcies a la Regla de Hont. Per fer-ho més gràfic podem recollir els resultats de les eleccions generals a Puigcerdà i veure què hauria passat si s'hagués tractat de les municipals:

ELECCIONS GENERALS 1.977 - PUIGCERDA

	Núm. Vots obtinguts	% sobre el total de vots	Núm. Conseller (Regla d' Hont)	% sobre el total de consellers (13)
U C D	972	31,93	5	38,46
Pacte Democràtic	544	17,89	3	23,01
Soc. Catalans	468	15,39	2	15,38
Unió Dem. Cat.	271	8,91	1	7,69
PSUC	269	8,84	1	7,69
A.P.	175	5,75	1	7,69

En la diferència dels percentatges sobre el total de vots de cada partit i els dels consellers que el representen al Consistori por observar-se l'arbitrarietat d'un sistema dit proporcional. Si aquests fossin els resultats de les eleccions municipals únicament els socialistes obtindrien un percentatge de consellers d'acord amb el percentatge de vots obtinguts. Les demés candidatures o augmenten desproporcionadament la seva representació o la veuen disminuir. Aquest "misteris" de la Regla de Hont podrà observar-los encara d'una forma més evident qui s'entregui a fer el mateix joc amb els resultats de Bellver, que no incloum aquí per problemes d'espai.

- Podran proposar candidatures:
 - a) Els Partits i Federacions legals.
 - b) Les coalicions dels mateixos amb fins electorals.
 - c) Els electors de cada municipi si estan inclosos en el cens i de la forma següent: 1) En els municipis que no arribin als 5.001 habitants la proposta haurà de fer-la, com a mínim, el 2% del total de residents, sempre que el nombre de proposants sigui el doble que el dels consellers a elegir, i 2) en els municipis de 5.001 a 10.000 habitants aquestes candidatures hauran de ser proposades per cent electors.
- Una llista de partit podrà incloure en el seu si a candidats independents especificant aquesta qualitat.
- Les coalicions electorals de partits o federacions hauran d'ésser a nivell provincial. Aquesta mesura arbitrària implica que les coalicions acordades a les províncies de Girona i Lleida —les dues que ens afecten— hauran de regir a tots el seus municipis, al marge de les evidents peculiaritats de cada un.

Malgrat tot —"feta la llei, feta la trampa"—, els partits d'un determinat municipi, si ho creuen convenient, poden arribar a un acord electoral en forma "d'entesa" o qualsevulla altra, al marge del pacte provincial.

4) ALCALDES I COMISSIÓ PERMANENT

Aquestes eleccions, al contrari del que sol creure, no són per elegir l'alcalde directament, sinó que, al depositar el vot, el que fa l'elector és triar una llista de consellers. Una vegada elegits aquests, als 10 dies es constituirà oficialment el nou Ajuntament i es procedirà a l'elecció d'alcalde d'entre els con-

sellers que han encaçat les diverses llistes. Si un d'ells obté la majoria absoluta (la meitat més un) dels vots dels consellers elegits serà el batlle; si cap obtingués aquesta majoria serà elegit alcalde el cap de la candidatura més votada.

En els ajuntaments de més de 2.000 habitants es constituirà a la

mateixa sessió la Comissió Permanent. Aquesta estarà formada a Puigcerdà —únic municipi cerdà amb més de 2.000 habitants— per quatre consellers i presidida pel batlle. L'elecció dels consellers de la Comissió es basarà en el nombre de vots de cada llista aplicant-li el criteri proporcional amb

correctius fraccionals. El temps de govern serà de quatre anys.

JOAN PEITX

(1) Les normes electorals pels municipis entre 25 i 250 h. són especials:
—Cada candidatura podrà presentar una llista amb un màxim de 5 noms.
—Cada elector podrà donar el seu vot a un màxim de quatre candidats.
—S'efectuarà el recompte dels vots obtinguts per cada candidat i es consideraran elegits els cinc amb més vots.

UN ACCIDENT DANS LES CHAMPS DE STE. LEOCADIE

On entend souvent que: "Cerdà i home de bé no pot ser", et on entend encore plus souvent qu'un paysan est un individualiste peu soucieux des malheurs de son voisin —et pourtant, en Basse-Cerdagne à Ste. Léocadie le 13 Juillet 1978. On a eu un merveilleux exemple d'entr'aide et de solidarité du monde rural cerdan.

Un agriculteur, un fermier, a eu un grave accident puisque son tracteur lui est passé sur le corps.

Le président des jeunes agriculteurs a immédiatement organisé une entr'aide. A son appel, les agriculteurs de Llivia, Err, St. Léocadie, Bg. Madame, Caldégas, Estavar, Palau ont tour à tour fauché le dimanche 4 à 5 ha, fané le lundi 5 h., endainé le mardi (l'herbe est ramassé et éparpillé en endain avec 2 tracteurs). Toute la récolte a été rentrée et ainsi une exploitation a été sauvée.

Une entr'aide de ce genre avait été déjà organisée il y a trois

ans à Ur. Il serait intéressant que par la suite, de telles entr'aides ne soient pas casuelles mais qu'elles arrivent à s'organiser pour d'autres motifs que pour un —accident—. Il s'agit ici peut-être de tout le problème de l'agriculture en Cerdagne et de son avenir, point sur lequel nous consacrerons un prochain article.

Cécile de Leyritz

A QUI VULGUI PARTICIPAR

Quantes vegades hem sentit: "això és un fàstic" o coses similars de boca dels nostres joves. Creiem que ja és hora de fer quelcom al respecte. S'han donat diverses opinions i una d'elles a RUFACA proposant com alternativa el poliesportiu. Ens sembla molt bé que els joves facin esport, però no hem d'oblidar altres aspectes dels nens i els joves. Creiem que se'ls ha de donar quelcom més. Per això proposem fer un GRUP D'ESPLAI a Cerdanya.

QUE ES UN GRUP D'ESPLAI?

Doncs bé, un grup d'aquests engloba varies activitats, com poden ésser: excursions, campaments, dances, conferències sobre temes que els puguin interessar, jocs, etc. Perquè? Perquè creiem que es una forma de prendre consciència de molts problemes que envolten la Cerdanya; perquè creiem que la nostra juventut ha de relacionar-se en grups; perquè ha de saber que és la convivència i perquè és una forma viable de donar-los una alternativa per que decideixin el que

De moment la idea està aquí i de moment, també, solament som

dos els que tenim la intenció de que el projecte segueixi en davant.

Aquesta nota no és sinò una crida per a tots els que estiguin interessats en participar-hi, bé borant amb el grup, bé aportant idees o sugerències al respecte.

Esperem que així sigui.

CARME MORENO i
ANTONI MORENO

Tot aquell que vulgui parlar amb nosaltres personalment, estem en el Passeig 10 d'Abril, en l'antic "quartel", a les 9,30 de la nit, tots els dimecres de cada setmana.

— S' Això, sí. La Núria Espriu pot estar contenta.

— Espert, Espert. Núria Espert —aclarí l'entés.

— I al final un ram de flors a cada una, —prosseguí impassible el Sr. Pere—. En els de la Caixa semblava que els hi haguessin posat un coet al cul. Han donat els rams i han futut el camp el més ràpid que han pogut. Però, en general, ha estat bé. La Núria Espriu especialment. És una dona gran, però ben conservada.

— Això també ho deia el personatge de la Sra. Teclata —li digué l'entés en un to francament provocatiu.

— Què vols dir? Que jo també soc un tafaner? Si ser tafaner és estar enterat de les coses, jo sí en sóc. Cultura que té un.

I acte seguit, ens explicà tota la vida de la Núria Espriu. Us l'estalvio, que per avui ja ni ha prou.

Kere

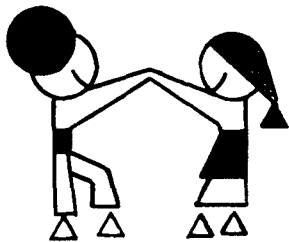
(Continuació de la pàgina núm. 5

ACTUALITAT - Sr. Pere - Fent Cultureta)

— Ja hi som: despotricant contra els castellans, como si ells en tinguessin la culpa de la marginació a la que estan sotmesos.

— Sigui com sigui, hi havia gent, eh? —vaig dir jo, intentant moderar sense que es notés.

LA JOVENTUT SARDANISTA AMB EL CENTRE D'INICIATIVES I TURIS ME DE PUIGCERDA I Cerdanya

Aplec de Saret - J. Saderra
L'avi Pitu - R. Viladesau
Torruella Vila Vella - V. Pou
Vigatana - J. Saderra
Els Degotalls - L. Castells
Bona festa - V. Xaxu

El dia 31 d'Agost a la Rambla Josep Maria Martí, em el repartiment que segueix:

Maria Cònsol - F. Mas Ros
Idols de fang - V. Tort
L'avi Pitu - R. Viladesau
Vigatana - J. Saderra
Rondalles i cançons - V. Xaxu
Girona aimada - J. Bou

per la Cobla Manlleuena.

La última audició serà el dia 14 de Setembre a càrrec de la Cobla Bofills a la nit i a la Plaça de l'Església, amb el repertori escullit que detallo aquí sota:

Rocaprevera - Ruimallo
La mare - A. Serratco
La nostre Festa Major - N. Oliveras
Cançarina - A. Mias
Bella Pilar - J. Saderra

Incluirem dintre d'aquest repertori una sardana escullida per a poguer-s'hi lluir un dels mestres que pujen i que encara no ha estat triada, lo que penso que serà una veritable sorpresa per a tots nosaltres.

Com decostum aquest any també hi haurà el dia de la MARE DE DEU DE LA SACRISTIA, i després dels focs artificials una audició a càrrec de la Cobla BOFILLS de Torelló, que tant bon record està deixant aquesta temporada.

El dia 11 de Setembre, la Cobla BOFILLS tornarà estar amb nosaltres per a fer-nos passar un altre bon rato.

Crec que després d'aquesta temporada tant llarga de Sardanes, els amants de la Sardana se sentiran joiosos i amb ganes de col·laborar millor, per a poguer millorar aquestes ballades.

P. FONT

ra-cinema-teatre-art-cultura-cinem

"Un altra Fedra si us plau"

El dia 7 d'agost, la companyia de teatre de la Nuria Espert presentà a Puigcerdà l'obra d'en Salvador Espriu "Una altra Fedra si us plau" a preus populars i sota la subvenció de "La Caixa".

El montatge escènic era d'una gran simplicitat: un troç de roba blava representant el mar, varies peces mòvils (vaixell, cadira) canviades ocasionalment de lloc, segons les exigències del moment, i la sorra de la platja materialitzada amb grans d'arròs. La música directa fou una altra constant dins l'escenari.

Pensem que no és necessari fer un comentari exhaustiu de l'obra en sí, per ser tasca específica de crítics i gent especialitzada. En línees generals es pot considerar com una meditació sobre l'existència del home i del seu camí cap a la mort, on tots els personatges adopten una actitud distinta davant de la mort i la vida.

Fedra representa el trencament d'una estructura moral, la persona que intenta aturar el temps revivint en el fill l'amor del pare, i ens situa en un món artificial, decadent i tancat.

Enone és un personatge que ha assumit la mort i, per sobre de tota convenció, ajuda a Fedra en el seu amor per Hipòlit, fins arribar al desenvolupament de la tragèdia final, protagonitzada per la mort, que ha si-

gué lapresència constant de l'obra: com a concreció física del no-res i com a tramoista, guardacostes, criat de Fedra, amo del espai i del temps.

Considerem especialment destacables l'actuació de la Núria Espert i d'en Pawel Rouba.

La Nuria s'identificà en el paper de Fedra en tot moment, deixant evident el seu enorme potencial interpretatiu, tot i que moltes vegades se l'hagi tatxat de diva.

Potser per sorprenent i nou cal fer menció de l'actuació d'en P. Rouba (Thànatos, la mort) del que ens admira la bellesa i perfecció plàstica dels seus moviments i expressions.

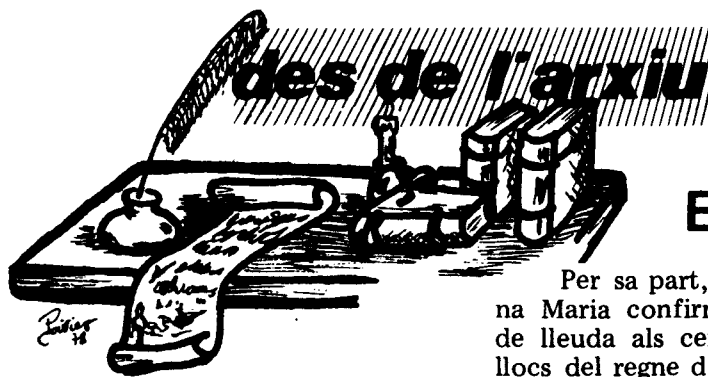
També resultà interessant el paper dels sinerencs, personatges contemporanis que intenten fer una reflexió crítica de l'obra des d'el punt de vista actual.

Per últim remarcar que l'assistència fou molt nombrosa, si bé no vam trobar-hi tota la gent de la comarca que era d'esperar. Més aviat predominaven les cares festeres.

Quedarem una mica xasquejats amb la qüestió de les localitats, ja que al ampliar l'escenari ocupant tres files de cadires, els espectadors de les primeres files van tenir una visió una mica incòmoda de l'obra.

Però en conjunt considerem que va ésser una experiència molt positiva i que cal repetir més sovint (i no sols durant l'estiu).

JMT i MG

EL PRIVILEGI DE LLEUDA

Per sa part, l'any 1437, la reina Maria confirma aquest privilegi de lleuda als cerdans, per tots els llocs del regne d'Aragó i València i comtat de Barcelona, tant per mar com per terra, i conmina als infractors amb la multa de dos mil florins d'or.

En fi, l'enumeració d'aquestes confirmacions fins ben entrat el segle XVIII, en farien una llista molt llarga; perquè val a dir que hi ha més de seixanta documents referents al privilegi de lleuda a Puigcerdà: (confirmacions, executòries contra els lleuders, pregons intimant-lo a diverses poblacions, tals com: a Lleida, Saragossa, Salàs, Ponts, Cambrils, Manresa, Berga, Girona, Besalú, Vic, i molt especialment a Perpinyà, Colliure, Vinça i Vilafranca de Conflent, i altres llocs que sovint pretenien exigir aquest tribut als cerdans).

TARIFA DE LA LLEUDA DE PUIGCERDA

Els de Puigcerdà, doncs, eren exempts de tot tribut reial en quealsevol llocs i terres dels seus regnes. En canvi, a Cerdanya —concretament a Sant Martí dels Castells o a Puigcerdà, i a la Vall de Querol, (ultra els Mestres de Port en els diferents passos) es cobrava als forans l'impost de lleuda sobre les bèsties i mercaderies que a continuació detallem, taxa extreta i ben resumida, d'una tarifa de 1288. (Un altre dia —si Déu vol— us donarem la tarifa implantada l'any 1633 i que àdhuc perdurava el 1739 i la taxa de la lleuda que es cobrava a la Vall de Querol).

“TAXA de la lleuda de Puigcerdà, Any del Senyor 1288...”
Extractem:

Es cobrava: 5 sous i 3 diners, per cada rossí que vingui per vendre a Puigcerdà. - UN SOU: per cada cavall que vingui per vendre's aquí. I també per cada jueu o jueva (si no és estadant de Puigcerdà), que passi per aquí, anant o venint de Perpinyà o de Catalunya; i per cada serraïm o serraïma que hom estranyi vengui o compri a Puig-

cerdà. - MIG SOU (és a dir, sis diners): per cada bala de “draps” o teles o d'altra mercaderia; i per cada somada de peix, tant fresc com salat que es compri o vengui a Puigcerdà.

QUATRE DINERS: per cada bèstia mular que vagi o vingui de Puigcerdà a Perpinyà o a Queragut.

TRES DINERS, per cada dotzena de pells de cabra o de boc.

UN DINER, per cada bèstia bovina o asina o porcim; per cada dotzena de pells d'esquirols, en tot temps. I per cada pell de llúdrria o de bou que porti per vendre a Puigcerdà. També, per cada “somada” (càrrega d'animal de bast) de préssecs o de cebes, d'alls, o de pales, olles, etc, que es porti aquí per vendre. Per cada mitgera d'oli que els forans comprin o venguin a Puigcerdà. Per cada càrrega de vi que home estrany porti per vendre aquí, (però si entra en dia de mercat, llavors paga un diner i mig). I per cada balot que un forà vengui en dies de marcat o fira, paga només un diner.

Pagaran “malla”, és a dir, mig diner: Per cada ovella o cabra o de semblant bestiar menut; per cada velló de llana; per cada càrrega de carbó (amb tal que no sia un sol sac); per cada càrrega de teia que els forasters (que no siguin de Cerdanya) portin per vendre a Puigcerdà. Ara bé, si és home de Cerdanya —però que no sia estendant de Puigcerdà— i porti dita teia en dies de mercat o de fires, o durant els vuit dies abans o vuit dies després de les fires, aquest pagarà només un diner i mig per tots aquests dies.

En fi, per mesurar blat o fruita que algun foraster porti al Pes i mesura de Puigcerdà, pagarà quatre cosses per càrrega. En temps de fira pagarà només una cossa. La sal pagava per cada sis cesters, una aimina. I els corbells, un per any.

Aquesta es la tarifa, molt extractada i resumida de la lleuda que l'any 1288 es cobrava a Puigcerdà.

SALVADOR GALCERAN,
Arxiver Diplomat.

La Lleuda era un tribut que antigament es cobrava a l'entrada de les ciutats i viles sobre les bèsties i mercaderies que hi passaven. D'aquest tribut —per cert ben important— el rei Alfons I, n'afranquí tots els habitants de Puigcerdà, per totes les terres del seu domini reial, tant per terra com per mar. Privilegi que els atorgà per tal que poguessin cloure la vila amb muralles.

El privilegi de lleuda concedit als puigcerdencs, és un dels més reiteradament confirmats en el còrrer dels segles, pels reis catalano-aragonesos: Des del 1181 i 1182 en què el rei Alfons deia “ut non detis LEZDAM neque pedaticum, per totam meam terram, de ulla re”, fins a l'any 1773 fou reiteradament confirmat, —entre altres— pel rei Jaume de Mallorca, l'any 1343; pel rei Pere d'Aragó, el 1344, el qual fins i tot, per tal que poguessin defensar l'esmentat privilegi l'any 1356, els permeté imposar durant cinc anys una taxa de dos sous barcelonins per cada càrrega de teles que els mercaders traguessin o fessin treure de Cerdanya vers qualsevol part de Catalunya o d'Aragó, i dotze sous barcelonins per cada càrrega de qualsevol mercaderia que —de dites parts— portessin cap a Cerdanya. I, com que l'any 1363 alguns lleuders havien decomissat béns a determinats mercaders de Puigcerdà, el rei els mana que ho restitueixin encontinent, i que en l'esdevenidor s'abstinguin de cobrar-los res. També conmina amb la pena de 500 florins d'or d'Aragó alguns col·lectors que infringien aquest privilegi contra la seva reial voluntat, i una vegada més, els obliga a restituir tot allò que pels esmentats tributs havien exigut als puigcerdanencs. Es més, l'any 1418, el rei —atenent l'apel·lació del Síndic de Puigcerdà, citava als còsols de mar de Perpinyà, contra l'abús d'un nou vectigal que indègudament havien imposat sobre les mercaderies dels cerdans.

MISE EN ACCUSATION ET MISE AU POINT

Lors de la dernière assemblée de chasse à Bourg-Madame, certains, probablement ceux qui étaient cachés derrière leurs rideaux à Caldégas, ont affirmé que j'accompagnais un fauconnier qui braconnaît: "il y avait même un sac plein d'oiseaux morts".

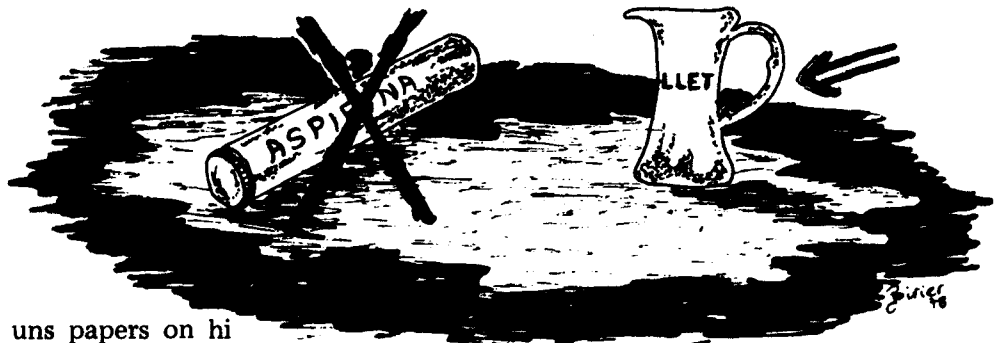
Que tous sachent donc que le dit "fauconnier" était autorisé par le Président de la Fédération à faire voler pour tenter une limitation des pies et corneilles dont chacun s'accorde à trouver la prolifération alarmante.

—Le faucon n'a fait aucune prise—. Je reconnais toutefois que le fauconnier possédait un sac avec quelques oiseaux: des cailles plumées et congelées; si c'est cela le gibier braconné, dès l'ouverture de la chasse, je se serais très heureux d'en avoir un exemplaire afin de l'envoyer au Muséum d'Histoire Naturelle, je suis certain d'acquiescer d'un seul coup la célébrité!

Il aurati peut-être mieux valu venir se rendre compte sur place plutôt que de colporter des fadaises.

G. BERLIC

REMEIS PROVATS

L'atzar ens ha dut a les mans uns papers on hi consten els remeis que els nostres avis i besavis utilitzaven per a guarir-se de qualsevol mal. Una mica com a curiositat, i una altra mica com a dades d'antropologia cultural de Cerdanya us les transcrivim sense fer-hi cap afegit ni correcció (ni tan sols de tipus ortogràfic).

Els esmentats papers varen trobar-se dins un testament de l'any 1835. El testamentari era propietari d'unes finques de Meranges i Guils. Es de suposar que foren els seus hereus els que van guardar enmig dels documents de més valor aquests REMEIS PROVATS que us transcriurem textualment en els propers set números de RUFACA.

Comença l'escrit amb unes normes d'higiene que diuen:

- **HIGIENE:** *Vida honesta i arreglada, usar mol poc remeis i fer el possible de no afectar-se per res. El menjar, moderat. Exercici i distracció. Procurar evitar tota preocupació. Sortir al camp*

algún rato. Mol retirat, poc tracte i contínua ocupació. Malgrat el caràcter eminentment conservador d'aquestes normes generals (situeu-vos en l'època) iniciem doncs la transcripció dels remeis.

- **PER AL DOLOR DE PEDRA:** *Llet amb sal de vichí, o bé, aigua de grà de lli, engullir-ho tot, aigua i grà.*
- **PER LES PUNCHADAS D'AGULLA O ESPINA:** *fer bullir oli i vi rans amb parts iguals fins que queudi l'oli sol i aplicar-se aquest unguent.*
- **PER LES PICADES D'ESCURSO:** *posar damunt de la picada fem tendre de tocino i canviar sobin aquest emplaste, També serveix la llet; com també és bon remei obrir el lloc de la picada i posar-hi tabaco.*
- **PER CURAR ELS PERRELLONS:** *posar hi estalsí de la chimenea.*

Francesc

selecciones

**SOUVENIRS - JUGUETERIA
ARTICULOS REGALO**

LISTAS DE BODA

PLAZA DEL CAMPANARIO, 10
Tel: 88 02 77

PUIGCERDA

Palau 3

Major, 13 — Telèfon 88 06 99 — Puigcerdà

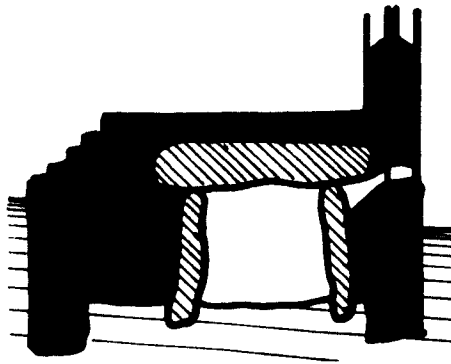
EL TELURISMO

Para muchos, la palabra "telurismo" no significa nada, sin embargo es un fenómeno tan importante que toda la existencia de la tierra está ligada a él. Se trata de una energía subterránea que proviene de las distintas transformaciones magnéticas del subsuelo terrestre y que está directamente ligada a las anomalías de la gravedad. Por ello, sus efectos pueden influir sobre el metabolismo humano, animal, vegetal o mineral. Las corrientes telúricas pueden ser beneficiosas o nocivas. Son auténticas arterias que proceden de los dos polos cargados de este magnetismo tan especial que se puede manifestar bajo la forma de un rayo verde electromagnético negativo, el V - e, provocado por el desequilibrio geológico. También los efectos pueden ser negativos si las radiaciones son "conisantes" como ocurre en Bretaña, Vosgos y Macizo Central.

Es posible que le haya ocurrido alguna vez tener insomnios en una habitación que desconocía, pero en la cual no sentía miedo, o después de haber cambiado la orientación de su cama. Se trata de una reacción del metabolismo delante de un fenómeno del medio ambiente. Aparte de las razones físicas y nerviosas que podrían ser la causa, el factor telúrico puede haberle "alcanzado" provocando este trastorno.

¿Cuáles son entonces los lugares propicios para los efectos telúricos? Los terrenos impermeables con corrientes de agua por debajo, capas de gas o de petróleo debajo de su lugar de descanso, una falla geológica, un subterráneo, una cueva, una brusca variación del subsuelo. Pero también se puede tratar de conductos tapados: pozos, chimeneas, tubos, cisternas, aire estancado que se ioniza, líneas eléctricas. Así una casa colocada encima de estas corrientes naturales o artificiales puede tener distintos efectos sobre las personas que viven dentro. Por la parte negativa producirá nerviosismo, crisis depresivas, enfermedades debidas a la progresiva degradación nerviosa, insom-

nios, dolores de cabeza, insuficiencias cardiacas, cáncer, muerte. Si la corriente es positiva producirá una vida armónica, mejoría de la salud, eliminación del cansancio, vitalización, ayuda a la realización mística. Por otra parte, estas corrientes pueden provocar visiones, fenómenos paranormales, histerias, curaciones de enfermos, desdoblamientos de personas, aumento del "aura". Una capa de aire en los ci-

Iglesia y dolmen de San Kevin en el condado de Wicklow encima de la corriente telúrica procedente del lago de Gelndalough.

mientos de una casa puede provocar el cáncer así como una mala ventilación de las habitaciones. Incluso el telurismo puede ser negativo para las personas que viven encima de un piso deshabitado y que nunca se ventila o encima de una bodega húmeda. Los fenómenos de carácter Psi con desplazamiento de objetos pueden ser consecuencia de un fenómeno telúrico captado por alguna persona de la casa con dotes paranormales.

LOS RELIGIOSOS PARANORMALES

Antiguamente, se explotaba mucho el fenómeno telúrico construyendo capillas, criptas, iglesias, monasterios encima de estas corrientes magnéticas y se podían producir acontecimientos extraños sobre todo cuando se trataba de conventos de jóvenes monjas (las mujeres y las adolescentes son más aptas a los fenómenos Psi). Así se podían producir levitaciones, estados de trance, histerias colectivas,

y... milagros con apariciones. Estudiando la vida de algunos santos y beatos se ha llegado en la mayor parte de los casos a explicarlos por los fenómenos paranormales, y no por "santidad", provocados por dichas corrientes, mala nutrición, vida austera, etc... Es curioso notar que en un 70% de los casos de monjes y monjas de conventos que fueron llevados a la santidad o beatificación, sus monasterios estaban colocados encima de corrientes telúricas. En Francia, muchos lugares y catedrales conocidos se encuentran encima de tales corrientes: Catedral de Chartres, Paris, Rouen, Amiens, Dijon, Reims, Saint-Antoche de Saulieu, Strasbourg, Vézelay, Guingamp, Puy en Velay, Saint-Méry de París (donde se cruzan bajo la cripta dos corrientes telúricas), Idoles de Vence, Sainte-Anne d'Auray, castillo de Montségur, alineamientos de Carnac, bosques de Meudon, de Fontainebleau, de Brocéliande, pozo artesiano de Passy (place Lamartine, distrito 16, Paris).

¿COMO SE DESCUBRE UNA CORRIENTE TELURICA?

Siempre hay que tener mucho cuidado puesto que, como hemos dicho anteriormente, la supuesta corriente puede ser negativa. Lo mejor es llevar un detector de radiaciones o una varilla de radiestesista y coger un mapa geológico. Normalmente existen tales fenómenos donde hay dólmenes, menhires, viejas capillas, lugares de peregrinación (religiosos o paganos), etc... En estos sitios, se puede probar el siguiente experimento: acostarse en el suelo, cabeza hacia el norte, si es posible en el centro del edificio, o en la cripta, si la hay; cerrar los ojos, hacer el vacío interior gradualmente. Se notará entonces como espasmos y como unas ganas de llorar. Sin cambiar esta sensación se continuará la concentración y se notará como el cuerpo pierde peso; el magnetismo local está actuando ya. Se sentirá entonces un bienestar que se desea-

rá continuar y un gran alivio moral que llevará al deseo de elevar su consciencia. Para llegar a ello, la persona se imaginará dos rectas verticales que tienen que juntarse en lo más alto posible, y mentalmente, se subirá a esta "escalera mística". Llegado a lo más alto de sus posibilidades, la intuición le

servirá de guía. Para regresar de este "viaje", se bajará esta "escalera" muy lentamente, se abrirán los ojos, levantarse muy despacio y humedecer la cara y las manos con agua.

Terminaremos esta primera parte sobre el telurismo diciendo a las personas interesadas que por Cerdanya hay muchas corrien-

tes telúricas para captar. Suerte y cuidado. (Es preferible que la persona no fume ni beba alcohol en la semana anterior y que esté muy serena).

Ian Peren

continuará: EL TELURISMO Y LA GEOMANCIA.

recull

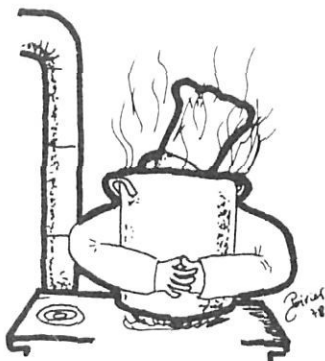
SOPA A LA MUNTANYA

Estic un altra vegada amb vosaltres per a dir-vos un plat molt llaminer i senzill de fer.

En una olla posarem aigua i sal, que n'hi hagi prou per fer quatre plats de sopa (sempre es millor posar-hi més aigua, perquè al bullir no "se semi").

Quan el caldo estigui fet i sempre deixant-lo bullir, agafarem quatre cassoles de terra i hi posarem lo següent:

La pechuga del pollastre, freixida i esquistada, una llesca de pa torrat o un ou crú, una mica de pebre negre, damunt de la llesca, i uns trocets de pernil.

Quan tots estem à taula, escaldarem amb el caldo, qu'encara bullirà, l'ou, procurant sobretot que la clara quedi ben cuita, després anirem tirant pel damunt els trocets de pollastre i de pernil.

Ja veureu com serà un plat molt gustós i molt nutritiu.

INGREDIENTS PER QUATRE PERSONES

Un quart de pollastre, de la pechuga
Una seba
100 grams de pernil
Quatre llescas de pa torrat
Pebre negre
Sal al gust,

"Semi": Evapori.

Montserrat

salvem el català

"ELS HI" – Abús incorrecte.

Sovint, en la llengua parlada, sentim a dir "els hi..." Caldrà anar molt amb compte en l'ús del mot "hi" darrera "els", doncs no sempre és correcte aquest ús.

Quan "els" es posa en contacte amb "el, la, els, les, ho i en", cal parar esment a conservar les formes "els el" "els la", "els els", "els les", "els ho" i "els en". Així, doncs, no serà correcte dir, p. ex., "ja els hi dono", si ens referim al llibre; haurem de dir "ja els el dono". Si ens referim, p. ex., a la llibreta, "ja els la dono". Si als llibres, "ja els els dono". Si a les llibretes, "ja els les dono". Si ens referim a un neutre —això, allò—, "ja els ho dono". I si a un nom no precedit d'article —diners, dolços, etc...—, "ja els en dono". Això, és clar, sempre

que "els" es refereix "a ells" o "a elles".

Tampoc es correcte l'ús de "els hi" quan a la frase ja esmentem el complement directe. Ex: A "els dono dolços", aquest "dolços" fa la funció de complement directe, llavors és totalment errada la construcció "els hi dono dolços".

Quan és correcte, doncs, "els hi"? Solament quan "hi" substitueix un datiu singular (ex: "dona —tu— els llibres a ell, a ella"). Llavors podem respondre: "ja els hi dono". "Els" per "els llibres" i "hi" per "a ell, a ella".), o bé un complement circumstancial (ex: "no els —a ells, a elles— hi —al teatre— veig mai").).

Laura Fabra

FOTO - ESTUDI

Escoles Pies, 16
Tel: 88 03 88
PUIGCERDA

Niguel

JOIERIA RELLOTGERIA

J. Fullana
PUIGCERDA

XERRADA AMB MANUEL ASENSI i AMB CARLES REXACH

— Yo creo que el Barça, como entidad, sí es el mejor club del mundo; pero no tiene la mejor plantilla. Eso se dice, pero no es cierto. Lo que sucede es que al Barcelona se le ha puesto un cartel de que es el club millonario de España, y ...

ASENSI, asediado por los jóvenes cazadores de autógrafos. FOTO. A. Brosel.

Aprovechando la estancia del F.C. Barcelona en La Cerdaña, hemos querido entrevistar a dos de sus jugadores que nos parecen más representativos: Rexach y Asensi.

A Rexach porque tiene toda su vida deportiva vinculada al Barcelona y porque representa en cierta forma al "català" del Barça. A Asensi porque ya lleva ocho años en este club y además por el hecho de que durante esos ocho años, ha sido quizás el jugador que más continuamente lo ha dado todo sobre el terreno de juego.

Carlos Rexach ha sido cada temporada hombre discutido, polémico... pero que casi siempre se ha hecho con un puesto en el equipo. Por el Asensi, quizás por sus características de juego, siempre ha tenido un puesto fijo en el once inicial.

RUFACA, a su manera, también les ha querido hacer un "huequecito" en sus páginas centrales. Hueco que ellos se han prestado muy cordialmente para llenar, demostrándonos que no sólo tienen palabras y opiniones para los diarios y revistas de grandes tiradas, sino también para una modesta publicación como la nuestra.

— Asensi, ¿nos puedes decir qué impresión te ha causado el nuevo entrenador Lucien Muller?

— La impresión es buena. Nos trata muy bien. Podemos hablar con él, podemos cambiar impresiones... cosa que no podíamos hacer anteriormente; además deportivamente, sus referencias son inmejorables.

— ¿Michels era más duro?

— No. No era más duro, tenía un carácter diferente. Cada uno tiene su personalidad.

— ¿No crees que debe de ser muy problemático para el entrenador empezar con 31 jugadores de plantilla?

— Pienso que en la Federación sólo admiten 25 fichas. Entonces siempre se presentan 23 fichas a la Federación y se dejan 2 para el final.

— En Cataluña, aunque sea un tópico, siempre se dice que el Barcelona es el mejor club del mundo y el que tiene la mejor plantilla. Sin embargo, ¿no crees que la directiva, la mayoría de las veces no está a la altura de lo que es el F.C. Barcelona?

— Yo creo que el Barça, como entidad, sí es el mejor club del mundo, pero no tiene la mejor plantilla. Eso se dice, pero no es cierto. Lo que sucede es que al Barcelona se le ha puesto un cartel de que es el club millonario de España, y...

— Pero eso es cierto, ¿no?

— No creas que es verdad.

Aquí cobran dinero unos cuantos jugadores, extranjeros principalmente, precisamente por eso, por su condición de extranjeros. El resto, pues sí, se gana un dinero, pero no te haces millonario. Lo que pasa es que el Barcelona abarca mucho. No sólo es el fútbol, es Barcelona, es Cataluña, se le tienen muchas envidias al Barcelona. En cuanto a los directivos, yo he estado ocho años con Montal y he visto gente muy competente en las juntas; gente que sabe lo que es el fútbol.

— Hablando de ganar dinero, ¿como curiosidad! ¿Sabes a

Pienso que se hizo capitán a Cryff porque era el "líder", era el número uno. Además sabía idiomas, cosa que iba muy bien para jugar en el extranjero. Aunque las cosas han cambiado. Ya no sirve de nada intentar dialogar con los arbitros, puesto que no te hacen ningún caso.

cómo está el sueldo base del obrero en estos momentos?

— Creo que está alrededor de las quinientas pesetas diarias.

— Sabemos que no podéis hablar de según qué cosas de los Mundiales, sin embargo...

— De lo que sí te puedo hablar es de lo que yo ví personalmente.

— ¿Ganando el primer partido contra Austria, las cosas os hubieran ido diferentes?

— ¡Totalmente! Sin duda alguna hubiéramos sido campeones del grupo, pero fallamos precisamente en este partido y sobre todo en la segunda parte. Y en un Mundial no se pueden tener fallos de ningún tipo.

— A pesar de la derrota de la Selección Española, ¿estás satisfecho de tu rendimiento personal en el equipo?

— ¡Sí!. Personalmente, mucho.

— ¿Pudiste observar algo como para poder opinar, con conocimiento de causa, sobre el ambiente político de Argentina?

— No. Nosotros estábamos completamente aislados. Estuvimos muy poco en la calle y no vimos ni manifestaciones ni cosas por el estilo. La Selección Española llevaba una escolta policial, como todas las delegaciones, pero la cosa no pasaba de allí. Ellos estaban a nuestro alrededor y nosotros hacíamos nuestro trabajo.

— De las declaraciones de José María García en T.V. ¿tienes algo que opinar?

— Sobre esas declaraciones no vale la pena hacer comentarios. José María García es un fantástico.

— Esta temporada serás el capitán del equipo. En el Barcelona cómo se elije al capitán, ¿a votos?

— Bueno, yo ya era subcapitán la temporada anterior. Por eso, al marchar Cruiff, he tomado el relevo.

— ¿Y a qué fue debido que se nombrara a Cruiff como capitán? ¿para disminuir su riesgo de expulsión?

— Pienso que se hizo capitán a Cruiff porque era el "líder", era el número uno. Además sabía idiomas, cosa que iba muy bien para jugar en el extranjero. Aunque las cosas han cambiado. Ya no sirve de nada intentar dialogar con los árbitros, puesto que no te hacen ningún caso.

— Y como persona, ¿era tan "líder" como futbolísticamente hablando?

— Con los jugadores Cruiff se portaba fenomenalmente. Nosotros le gastábamos una broma, y él nos la gastaba a nosotros. En este aspecto era un jugador más. Que fuera del campo tuviera sus ideas,

es lógico: todos las tenemos.

— Creemos que en un principio estabas en la Asociación de

Nosotros planteamos legalmente nuestros problemas, primero a la Federación y después a los Club.; para que nos escuchen y para que no nos traten como a un objeto. No pretendemos crear problemas a los Club, sino intentar solucionar los nuestros.

Futbolistas Profesionales. ¿Estabas como representante del Barcelona o a título individual?

— Esto se decidió en una concentración de la Selección Española, y yo salí como representante de Cataluña. Puesto que pensamos que había que hacer algo para con los jugadores de fútbol, sobre todo con los jugadores de segunda y tercera división.

— El hecho de que exista esta asociación, ¿qué problemas presenta de cara a los Clubs?

— Problemas hay muchos. Nosotros planteamos legalmente nuestros problemas, primero a la Federación y después a los clubs; para que nos escuchen y para que no nos traten como a un objeto. No pretendemos crear problemas a los clubs, sino intentar solucionar los nuestros. Incluso admitimos en la Asociación a los extranjeros. Pero insisto en que esta Asociación se ha creado pensando principalmente en los jugadores de segunda y tercera división, puesto que hay jugadores en estas divisiones, que están casados, tienen familia, y apenas pueden subsistir.

— Cambiando de tema. Lo que hasta ahora has visto de la Cerdaña, ¿qué te ha parecido?

— Impresionante. Nos hemos desplazado muy poco, pero lo que hemos visto en autocar, y lo que se aprecia desde donde estamos, es maravilloso.

— ¿Piensas terminar este año, seguir...?

— Bueno, yo termino contrato este año.

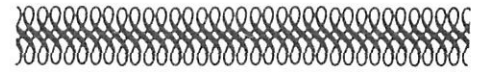
— Pero piensas renovar, ¿no?

— Mi idea es renovar tres años más con el Barcelona, puesto que tengo 28 años, y luego terminar mi carrera deportiva en este Club.

esta es mi ilusión, y la única idea que tengo!. Además, mi familia está en Barcelona, y pienso quedarme a vivir en Cataluña.

— Asensi, ¿a por el título de Liga?

— Pues siempre se dice. Pero es que un Club como el Barcelona tiene que ir a ganar en todos los torneos en que participa. Lo consiga o no, ya es otra cuestión.

REXACH s'explica. FOTO. A. Broset.

— En qüestions polítiques moltes vegades s'han utilitzat les meves declaracions. Vaig dir que, en aquest sentit no en faria més, doncs em molestava que em volguessin utilitzar publicitàriament.

— Fins a cert punt, representes una mica el català del Barça, encara que sembli una cosa rara. Això, quina sensació et dona, de cara ja no tan sols en el moment de jugar, sinó en el moment d'estar, com ara, entre la gent?

— Aquests moments, com ara, són els moments més bonics; te n'adones que la gent t'aprecia molt, que la gent em busca més a mi que a un altre perquè li firmi autògrafs, que la gent té l'empenta d'apropar-se més a mi que a un altre, perquè tenen la sensació que sóc més asequible al públic... és la part més bonica. El que passa és que a vegades, en la part esportiva, té més transcendència el que faig jo que el que fa un altre jugador, sembla que en moltes ocasions, tingui que resoldre un partit o hagi de fer una bona actuació i això també m'agrada, doncs et demostra que la gent es refia una mica de mi, però, per altre part, és un pes, una responsabilitat que has de suportar. En conjunt, però, m'agrada.

— El fet que en aquest entrenament que acabem de presenciar haguis marcat 3 o 4 gols, què vol dir, que estàs més en forma que els altres o...?

— ...de gols, saps què passa, que sempre n'he fet. Per exemple, aquest darrer any, què vaig jugar molt tard, què vaig estar 15 o 16 partits sense jugar, potser entre una cosa i altra en vaig fer 20 gols. El que cal tenir en compte és que segons la posició on jugues en fas més o menys. Si jo jugo, per exemple, d'extrem, allà enganxat a la línia, és difícil fer-ne. En canvi, si jugues a mitja punta, tal com a passat aquesta temporada en els partits que no podia jugar en Cruyff jo ho feia de davanter centre, pràcticament retrassat, una mica per les bandes, però amb més angle de tiro, és més fàcil fer gols. Crec que sempre he tingut facilitat per fer-ne.

— Tu, et consideres un jugador "apagat", tal i com diu la gent?

— No, jo no. El què passa és que no podríem dir que sóc un jugador molt temperamental. A més, hem de tenir en compte que un jugador de punta, generalment, és més intermitent, juga més inter-

mitent que un jugador de mig camp, el qual està quasi sempre en joc, en canvi un davanter està supeditat a cinc, sis jugades en un partit; i si falles aquestes 5 o 6 jugades, és un mal partit. Està clar, estàs condicionat a ésser més irregular, diguéssim, que jugant en una posició que entris més estona en joc.

— Com a curiositat, la vida de casat, com prova, malgrat no hagis tingut temps, quasi?

— Bé. Jo això del solter-casat no hi crec massa. Això que diuen que si et cases estàs en baixa forma i tot això no hi crec massa.

— Estàs satisfet del teu rendiment en els mundials, el rato que vas jugar?

— Sí, satisfet. Vaig anar als Mundials convençut de que jugaria més. Hem de tenir en compte que l'últim any, degut ja als problemes que vaig tenir al Barcelona, vaig estar tot l'any sense anar a cap partit de la Selecció. Al ésser cridat a l'últim moment, quan faltava poc per marxar cap allà, vaig suposar que hi anava per jugar, doncs, si no hagués sigut així, més normal que hi anés un "xaval" que tingués vint anys i que veigués el que era tot allò. Vaig anar-hi amb il·lusió i convençut de que jugaria, doncs, d'altra manera, hagués sigut una mica absurd. Un cop allà, encara no es contava amb mí, com per exemple els diaris de Madrid. De totes maneres jo seguia estant segur de jugar. I després, per motius que encara no conec, vaig jugar, crec bastant bé. La gent em va donar el seu suport, i de la nit al dia, però... ja no vaig ni figurar a les llistes de concentrats... em va sorprendre molt.

— Encara que sigui fora de tema, saps quin és el sou base?

— La xifra exacta del sou base diari no la sé, però sí la mensual, doncs tinc una botiga d'esports i s'els'ha de pagar cada mes, dividint per trenta el prodriem saber.

— Veus compatible la teva condició d'assalariat com a futbolista i la de patró com a botiguer?

— Tal i com està avui en dia la vida, et tens que posar una mica en el lloc dels altres, sinó és molt fàcil situar-te sota un sol prisma

i quan et convé canviar-te de camisa. Crec que es diferent una cosa de l'altra. De totes maneres, personalment, si no fos pel futbol no podria tenir la botiga. Els futbolistes hem d'aprofitar el màxim el temps que podem jugar per després tenir un mitjà de vida per anar tirant. De totes maneres, i en relació als treballadors que jo tinc, m'agradaria que parlessiu amb ells, doncs crec que són més uns amics que uns empleats, que estan contents de treballar amb mí.

— Seguint una mica amb aquest tema, recordem que en plena campanya sindical val recolçar una central determinada, mentre

El Barcelona és el millor equip del món, quant a entitat o equip. Potser el millor no, però si que està a l'altura del millor. Sempre s'ha dit que el futbol hauria d'estar al marge de la política, malgrat fins ara estigués polititzat; caldria separar esport i política, però si us hi fixeu cada vegada van més lligats: els mundials d'Argentina, el Bilbao, el València...

que a la campanya a la presidència del Barça vas manifestar-te en favor d'un candidat que representava fins a cert punt la posició contrària. Com expliques la contradicció?

— En qüestions polítiques moltes vegades s'han utilitzat les meves declaracions. Vaig dir que, en aquest sentit no en faria més, doncs em molestava que em volguessin utilitzar publicitàriament. En relació al futbol, volia estar-ne al marge, però estudiant fredament els "però i els contra" vaig arribar a la conclusió que en el Barça els únics que podien arreglar els problemes que actualment té plantejats eren els de la candidatura del Núñez. A rel d'això he sigut molt criticat i atacat i m'ha sapigut greu. És evident que si jo no hagués sigut qui sóc, pel que deiem abans, no hagués tingut la transcendència que ha tingut. La meua és una posició molt difícil: sempre hi ha gent que s'enfada, que la decepciones...

—L'únic problema d'un jugador que passa dels trenta anys és que està supeditat una mica a una possible lesió important. En condicions normals encara puc jugar un parell o tres temporades mes.

— Es diu que el Barça és el millor equip del món, que té la millor plantilla. Tu has pogut conèixer moltes directives (Lladet, Montal...). creus que han estat a l'altura del que és el Barça realment?

— El Barcelona és el millor equip del món, quant a entitat o equip. Potser el millor no, però sí que està a l'altura del millor. Sempre s'ha dit que el futbol hauria d'estar al marge de la política, malgrat fins ara estigués polititzat; caldria separar esport i política, però si us hi fixeu cada vegada van més lligats: els mundials d'Argentina, el Bilbao, el València... Abans es creia que només era a Catalunya el fet de que el Barça fos "més que un club", però hem vist que tothom es recolça en el futbol. Tot això és el que més perjudica al Barcelona, se l'hi gira en contra i el fet de que perdi o guany té més importància.

— Què t'ha semblat la Cerdaña?

— Molt bé, però ja la coneixia. Els meus pares són de Ripoll i la meva mare havia estudiat a Puigcerdà.

— Quina primera impressió has tret del Muller?

— Jo vaig jugar amb ell durant els tres anys que va estar al Barce-

lona. Va venir amb l'Olsen, l'any que també van fitxar en el Gallego. El considero una gran persona, apart de que fós un gran jugador i que com a tècnic ha demostrat el que val. Es un bon tio.

— Aquesta serà la teva última temporada al Barça?

— L'únic problema d'un jugador que passa dels trenta anys és que està supeditat una mica a una possible lesió important. En

condicions normals encara puc jugar un parell o tres temporades més.

— Si tinguessis l'ocasió de signar per un altre club, ho faries?

— Això, no. La meua última gran oportunitat de marxar foy aquella en la qual ho va fer el Marcial cap al At. de Madrid. I ho hauria fet amb molta pena.

A. BROSEL y J.M. PETIX

CONSTRUCCIONES

F. BRAVO

Escuelas Pías, 10 - 1º
PUIGCERDA

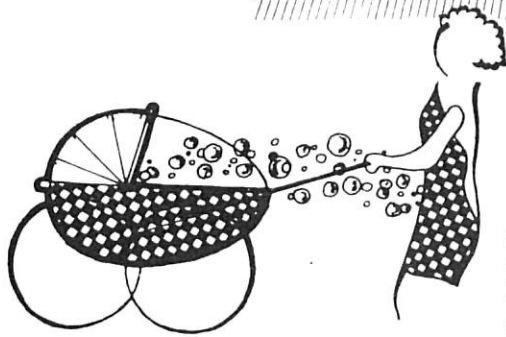
GERONA

ELECTRODOMESTICS

PIRINEU

Avinguda Dr. Piguillem, 3
PUIGCERDA
(Girona)

Aquí el Hospital +

OBRAS

alcanzar —esporádicamente— índices de ocupación en un 100 %, que hicieron temer el colapso, caso de surgir alguna circunstancia imprevista (siempre posible en nuestra actividad) como un accidente múltiple, una epidemia, etc.

El problema era acuciante, la solución, difícil. Sólo quienes han colaborado de forma directa o indirecta a la realización del proyecto, pueden dar fe de la laboriosidad, tenacidad y perseverancia que han debido ponerse a prueba, para superar la interminable carrera de obstáculos que supone el conseguir luz verde, para la aprobación y ejecución de una obra como la que nos ocupa. Y, sorprendentemente, no ha sido sólo el obtener una fórmula de financiación la tarea más angustiosa, sino la multiplicidad de requisitos administrativos superados por personas cuya altruista vinculación con el Hospital ha supuesto la dedicación anónima de incontables horas de trabajo durante los últimos años. Digo años, y digo bien, puesto que varios años habrá durado la gestación de estas obras, cuando hayan definitivamente concluido.

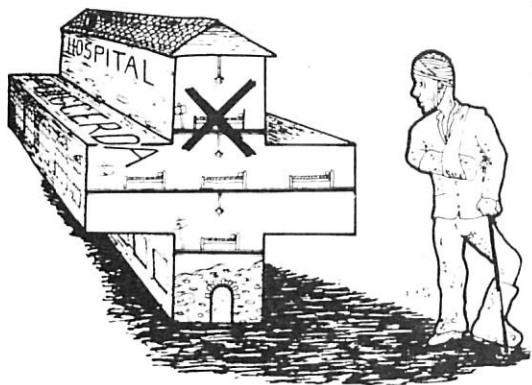
La ampliación supondrá la cobertura de las necesidades actuales de asistencia hospitalaria de la comarca y del previsible incremento de necesidades para los próximos años.

No hay cara ni cruz. ¿Quién no se ha cuestionado sobre la posibilidad de construir un Hospital de nueva planta? Creo que los ecos del tema han llegado a una mayoría; y puedo testimoniar que, antes que nadie, fue la propia Junta Administrativa quien se planteó tal posibilidad, teniendo que desecharla por inviable. Múltiples razones obligaron —en su día— a rechazar la idea, aunque bastará detenernos en las dos más determinaciones:

En primer lugar, un problema económico: Actualmente, la cifra promedio de construcción hospitalaria de nueva planta, se acerca a los dos millones de pesetas por cama, lo que supone, para un Hospital de 100 camas, un presupuesto próximo a los doscientos millones de pesetas, que se suponen en principio inalcanzables, si consideramos que un Hospital consigue una gran rentabilidad social, pero poca rentabilidad económica.

En segundo lugar, un problema de tiempo: Era imprescindible poder contar con más camas, a la mayor brevedad posible. Los trámites administrativos necesarios para conseguir la autorización oficial de la construcción, más el tiempo de la ejecución de las obras —calculando con optimismo— un plazo total de unos 6 a 7 años. Los enfermos no pueden esperar tanto.

J. Llauro Güell

Aunque en las obras de interés general, nada suele hacerse a gusto de todos y la unanimidad es poco frecuente, no queda más remedio que lanzarse con audacia y buena intención hacia los objetivos propuestos, aún a sabiendas de levantar recelos e incomprendiones. De esta forma, nació un proyecto de ampliación, cuya realidad ha ido asomando sigilosamente sobre la silueta del Hospital y avanzando a ojos vista.

La necesidad de las obras fue haciéndose patente a medida que los servicios asistenciales de la Institución se iban saturando hasta

BOTIGUES ESPECIALITZADES

CARRER MAJOR, 9, 14 i 16. PUIGCERDA

OPTICA PUIG

lentes de contacto

Morera, 4 PUIGCERDA
 TEL: 880.671 (Girona)

LA MONTAGNE AUX MONTAGNARS

FOTOS: Claude MARTRES

Les étangs d'ENGORG depuis le sommet du CAMPCARDOS

Il y a peu d'années, était créée une nouvelle corporation de montagnards: L'Union Nationale des Accompagnateurs en Moyenne Montagne.

Par cela venaient de s'affirmer une réalité profonde plus une situation de faits.

Tout d'abord, la montagne n'est pas seulement le domaine des gardes de parc, gendarmes, guides et autres techniciens du piton, du mousqueton et de la corde de rappel; elle est le domaine de tous ceux qui l'aiment et essaient de la comprendre parmi lesquels les montagnards dont elle constitue souvent l'unique patrimoine menacé.

D'autre part, la création de l'UNAM ne s'apparentait pas à une génération spontanée; il n'y a eu qu'officialisation d'une situation existante et ambiguë; existante puisque de tous temps, des montagnards arrondissaient leurs fins de mois en faisant office de guides; ambiguë, les guides seuls ayant le droit de se faire rémunérer pour amener des gens en montagne et délaissant totalement cet aspect de leur métier, la montagne pour tout le monde.

Avec la création de l'UNAM arrivait tout un cortège de lois et de décrets instituant un ordre nouveau dans les milieux de la montagne.

Il est encore trop tôt pour juger de ces lois mais un des premiers effets était la création d'un Brevet d'Etat d'Accompagnateur. Cette année 1978, étaient organi-

sés dans différents massifs les premiers tests probatoires conduisant à l'obtention du diplôme.

Le programme de ces tests est une bonne présentation de l'accompagnateur: épreuve de marche, course d'orientation, météorologie, connaissance du milieu montagnard (faune, flore, économie), préparation d'une course, conduite d'un groupe, secourisme.

L'accompagnateur ne s'adresse pas comme le guide à une clientèle très sportive. D'autre part, les personnes utilisant les services d'un accompagnateur n'acceptent pas la notion de risque, autre différence avec le guide, amplement justifiée par la différence des terrains d'évolution, mais méconnaissant cependant les dangers réels de la montagne, présents partout et pour tous, tels que chutes de pierres, orage, équipements insuffisants.

LE ROLE DE L'ACCOMPAGNATEUR

Quel est actuellement l'accompagnateur pouvant refuser la prise en charge de gens mal équipés?

L'accompagnateur a donc à faire face à des problèmes différents de ceux du guide et c'est une bonne partie de son art que d'arriver à les résoudre.

Mais le but d'une sortie en montagne n'est pas pour un touriste de rentrer sain et sauf, c'est fondamentalement de passer une bonne journée, de s'évader du quotidien; or pour des gens vivant loin de la nature, l'évasion la plus

réussie consiste bien à s'en rapprocher le plus possible.

C'est le rôle de l'accompagnateur que de faciliter ce rapprochement en évitant les lents, pas de panne en route, dû à un manque d'entraînements, pas de bouquets cueillis en chemin et abandonnés à l'arrivée, pas de —faucons gros comme des aigles— ou —d'aigles gros comme des faucons—.

Moins de folklore mais peut-être la découverte de la beauté des fleurs, des roches et des animaux, de l'effort physique et de sa récompense. Avec lui le berger perd de son mystère et gagne de la sympathie; plus d'"indiens" aux moeurs étranges mais des HOMMES: plus de routes forestières si pratiques, mais la mort d'un biotope. Avec lui donc, pas la facilité ni le pittoresque à tous crins, juste un essai de compréhension, de rapprochement.

Pour en arriver à cela, une condition: AIMER la montagne, toujours plus, vouloir toujours plus la connaître, la comprendre.

Dans notre monde, les passionnés ont souvent un peu marginaux.

Tel est donc l'accompagnateur, un peu marginal, avec ce que cela comporte d'incertitudes.

Beaucoup d'entre nous ont déjà abandonné, beaucoup d'autres viendront: les problèmes restent les mêmes: difficultés de débuts, querelles internes, tentatives de récupération. En une époque où la montagne, plus que jamais est en mutation, où plus que jamais elle est en danger, l'accompagnateur a son mot à dire. Pour cela il doit se trouver, organiser sa marginalité, se faire admettre sans avoir peur de gêner.

Jacques LLEDOS

Accompagnateur en montagne

La vallée du CAMPCARDOS depuis la PORTEILLE DE MAREANGES, au centre le PEYREFOURQUE.

LA DIVERSIDAD ES LA LEY DE LA NATURALEZA

Después de lograr la sencilla pero costosa hazaña de sacar siete números de RUFACA, las críticas parciales e imparciales, maliciosas y de buena voluntad, interesadas y desinteresadas, quiero brindar un pequeño balance de lo que comenta la gente en las charlas informales, rincones de lo sencillo y lo sincero.

El mundo es felizmente desigual. Cada cual posee unos sentimientos determinados para una misma cosa. Si añadimos a ellos, los intereses parciales, las diversas culturas y mentalidades y el ambiente diverso donde se mueve, nos daremos cuenta en seguida que no todos los artículos gustan a una persona ni todas las personas están de acuerdo con lo globalmente mayoritario.

Precisamente, este dilema se ha planteado en alguna conversación cuando se censura un artículo de pájaros donde el aburrimiento —dicen— es insoportable. Sin embargo, les parece estupendo, mientras atacan a otros menos técnicos pero más vivos, más críticos.

Todo ello viene a decirnos que la gama de colores no sólo es justa sino necesaria si queremos hacer una revista lógica dentro de diferentes mentalidades.

Existen ciertas personas que sueñan con artículos o comentarios críticos hasta la médula de lo intocable y sagrada "intimidación personal". Otros sueñan con una hoja parroquial donde lo más injusto sea baremado con una Salve a la Virgen María. Y no es esto ni es aquello. Cuando el hombre se deja arrastrar por lo podrido y no lo trata de atajar, es, simplemente, un ladrón o un alienado; y cuando su crítica llega a la "intimidación personal", es, simplemente, un resentido, un envidioso o un mala leche.

Ni una cosa ni otra es aconsejable; porque los unos ayudan a perpetuar una injusticia y los otros a invertir los papeles para "imponer" su ley. ¿Acaso sirvieron para algo las muertes de nuestra Guerra Civil en 1936?. ¿Acaso sirvieron por el contrario las que se produjeron y se producen a partir de la Revolución Rusa de 1917?. No, ni unos ni otros -la historia se ha en-

cargado de demostrarlo- sirvió ni servirá si no es para esclavizar aún más la libertad auténticamente natural de la persona.

Pero ello no significa en absoluto, despreciar la crítica evaluable, pacífica de una situación injusta. Por eso yo escribí, dejé de escribir, pero seguiré escribiendo modelos injustos de una sociedad que podría ser justa. Por eso no me parece justo y por ello critico que existan diferentes tiendas de diferentes productos donde se les pague a las empleadas 10.000, 8.000 e incluso 5.000 pesetas al mes, trabajando 10 horas diarias incluidos los domingos y, además, sin seguro; por ello criticaré ciertas formas de edificar donde se burla todo proyecto urbanístico; por ello critico a los señores responsables de Puigcerdà cuando cierran las calles, indiscriminadamente, a todo el tráfico (pregunten ustedes a los señores repartidores de gas cuando tienen que dejar 50 o 100 botellas de butano en un primer, segundo o tercer piso y encima transportarlas a golpe de hombro desde los laterales del pueblo, o las que reparten bebidas o fruta o cualquier otro "chisme". ¿No sería más razonable para ellos que se les levantase la prohibición? Señores, ellos están trabajando y no gastando gasolina con una moto o un coche como es típico en las "autopistas" de Puigcerdà. Por ello criticaré las cantidades ingentes, en continuo aumento, de droga que se está consumiendo en esta comarca, llegada desde fuera, pero aceptada desde dentro con la más inculca e ingenua forma de entender el progresismo de los jóvenes caprichosos de aquí; por ello criticaré las hipocresías y las pieles y las caretas de la sociedad que quiere impresionar a costa de la

mentira. Sí, señores, esto y muchas más cosas criticaré y, cuando algo esté bien hecho, lo ensalzaré —una y otra cosa la hice ya— pero es que se hacen tan pocas cosas bien hechas...

Sin embargo, existen ciertas personas incomodadas (jamás conocí a una sola que se incomodara por nada) y existen también personas que pretenden acorralar a los demás: y eso es inadmisibile. Cuando alguien, representante de una colectividad, de un cargo público o simplemente realizador de algo en común, es decir, de algo que comprometa o embargue a los demás, es injusto; se le puede censurar pero lo que nunca se podrá hacer es cercarle hasta su propia intimidad (término entendido globalmente) porque cada uno es como es y es precios respetarle.

Más que balance, quizá haya sido una toma de postura y una forma de entender la libertad —entre otras muchas— de la revista, de las personas y una postura de vida, pero a la vez es o pretende ser la disculpa de la diversidad de gustos.

Jamás la verdura gustó a todos los hombres, pero jamás todos los hombres despreciaron la verdura.

LARRA Y YO

Si alguien tiene algo que decir sobre la droga en la Cerdanya le brindamos estas páginas, o, si prefiere, se puede dirigir a Larra y yo.

MEF, S.A.

MUNTATGES ELÈCTRICS,
DOMÈSTICS E INDUSTRIALS
Avinguda Dr. Piguillem, 3
PUIGCERDÀ (Girona)

SALIDA AL CAMPO

Era un día del mes de Junio, el día anterior había caído una lluvia débil durante todo el día, se veía toda la Cerdaña completamente verde y resplandeciente, parecía Suiza en pequeño. El día estaba calmado y lucía un espléndido sol, lo que presagiaba un buen día de campo.

Organizamos la salida, con los correspondientes atuendos, sin que falte como es natural "la bota" con un buen vinillo, y las costillas para poder hacer la típica "costellada",

cuando lo tuvimos todo listo, emprendimos la marcha, fuimos andando contemplando la inmensidad de la comarca, con su bello y hermosísimo paisaje, camino del Puig y de Saneja, bello pueblo de Cerdaña y típico por sus deliciosas "cremallolas y mucharnons", al llegar al punto de destino preparamos todas las cosas, procurando buscar un sitio fresquito para dejar el vino, porque caliente no vale nada. Cuando lo tenemos todo en orden, empezamos la búsqueda por

todos los campos, procurando vigilar que entre las vacas no esté su hermano toro, porque a nadie le gusta salir corneado, sin ganas de torear. Después de unas tres horas volvemos al punto de destino, con unas bolsas de unos dos o tres kilos. Preparamos la comida y después de comer hacemos la correspondiente siestecilla, después regresamos a casa contentos no sólo por las cremallolas encontradas, sino también por haber podido pasar un espléndido día de campo, habiendo tomado un buen baño de sol, que siempre es reconfortable, y con ganas de volver a salir al campo tan pronto como nos sea posible. José Casas

LA Cerdanya - 3ª Part.

VIES DE COMUNICACIO

Ja hem assenyalat anteriorment les invasions romanes de la comarca. El camí seguit per elles, especialment per les primeres, fou la dita (Strata cerdana), que del Coll de la Perxa, venint de la vall del Tet, passava pel Coll Rigart, Callastres, Bajanda, Estavar, Llivia, i per la part solana seguint la vora del Segre, s'endinsava a l'Urgellet.

D'altres n'hi havia, però menys importants, com el de la Vall del Querol i el de la Vall de la Molina.

Avui dia les principals carreteres són les de Ribes de Freser a Puigcerdà per la collada de Toses, la de la Seu d'Urgell a Puigcerdà, la de la Guingueta a Perpinyà per la Vall del Tet i la de la Guingueta a Ax per Puimorens.

En l'actualitat hi a dues vies

més de comunicació amb projecte que desembocaran a la Cerdaña, que són el Tunel de Toses i el del Cadí. Tot això amb vistes al futur.

Els ferrocarrils que comuniquen amb la Cerdaña són relativament moderns. El primer foy el que va de la Guingueta a Perpinyà travessant per recta forada de quatre quilòmetres la collada d'aquest nom es llança a la Cerdaña per la vall de la Molina i enllaça a Puigcerdà. Avui dia tots aquestes ferrocarrils es troben electrificats, per cert amb moltes deficiències.

COMERÇ

Des de fa temps els cerdans s'han acreditat com a bons comerciants, els productes que la terra ha produït sempre amb abundor.

Destaquen els mercats i fires que en ella tenen lloc, començant per la de Ix, Bellver, Puigcerdà, Llivia, Martinet i la Guingeta; el comerç a Puigcerdà el veiem relacionar-se amb la Seu, Perpinyà, Rippoll, Vic, Tolosa, Barcelona, Paris, Marsella...

Els productes agrícoles i ramaders, la seva única producció, són els que s'exporten a tot arreu, a canvi d'altres com robes, oli i vivi que han d'importar necessàriament.

INDUSTRIA

La principal indústria cerdana és la lletera, cosa natural tenint en compte el caire ramader de la comarca.

En els segles XIII i XIV, diu Pau Vila en "La Cerdaña" floreixia la indústria del drap de llana, que es va anar perdent fins a restar-ne unes petites fàbriques que hi havia a Saneja, Prullans, Puigcerdà i Angostrina.

Antoni Moreno

L'ISART

Restaurant típic de muntanya
Escudella i carn a la brasa

Tel. 880.662 - 26 BOLVIR

TOSAS-SASTRE

José Antonio, 4

PUIGCERDA

**BREU CRONICA DE L'ÀMBIT DE DRET
DEL CONGRÉS DE CULTURA CATALANA**

El fet que el C. de C.C. fos una iniciativa ben reeixida del Col·legi d'Advocats de Barcelona i el que homes de tots els camps culturals hi col·laboressin amb intensitat i eficàcia obligava en molt els juristes catalans: jutges, notaris, funcionaris, professors universitaris, advocats i estudiants aplegats en l'Àmbit de Dret.

En iniciar la nostra tasca —gener de 1977— i encarar-nos amb el nostre entorn judicial, constatarem unes realitats angoixoses i paradoxals.

El nostre país posseeix una gran tradició jurídica i una personalitat amb una fisonomia específica reconeguda. Gairebé arreu del món occidental una societat amb una cultura i uns valors peculiars gaudeix d'una capacitat per a formular-los jurídicament en la seva pròpia llengua. Catalunya, no. Durant segles se li ha espoliat la capacitat de decidir les pautes bàsiques —el Dret— de la conducta dels seus ciutadans.

L'Àmbit de Dret arrencà d'una premissa unànime, tenint present el no encavalcar els temes propis del d'Institucions. Sols un Parlament Català i l'Autonomia jurisdiccional poden assegurar un Dret d'acord amb el sentir del nostre poble i acostat a la seva realitat.

Volíem contribuir que la solució d'aquesta necessitat prengüés cos i embranzida. Creàrem onze ponències encarregades d'estudiar l'ampla problemàtica autonòmica que el Consell de l'Àmbit debaté en nombroses sessions.

La més polèmica fou la dedicada a l'organització judicial. No és en va que la Justícia haguí de posar un pes específic grandios en una societat democràtica car és un

valor, una font de Dret i de prestigi, un instrument d'arbitratge i de control social i un servei públic a l'ensem.

Cal reconèixer que els Tribunals creen també el Dret i el renoven per adaptar-lo al canvi social i que sols una magistratura amb una sensibilitat i un coneixement de la nostra cultura, tarannà i problemàtica pot acomplir plenament la seva funció d'aplicar el Dret català.

Això implica un arrelament a la nostra terra incompatible amb una estada d'uns pocs anys —i molt menys de sols uns mesos— del personal de la judicatura com observem en molts casos. Però a aconseguir aquestes finalitats els preceptes de l'Estatut de 1932 sobre autonomia judicial són satisfactoris.

Els perills que un Tribunal Suprem es declari competent per a decidir sobre els preceptes d'índole processal en matèries de Dret subjectes al Tribunal de Cassació de Catalunya o que els litigants discuteixin la competència del mateix, al·legant que es dirimeixin qüestions mercantils —am la finalitat d'allargar el tràmit— ens dugueren a concloure que una autonomia jurisdiccional realment operativa havia d'ésser més ampla que l'assolida en 1932.

El record d'una estructura judicial durant els darrers quaranta anys que facilitava la manipulació i la subordinació de la Justícia al poder executiu era una factor més que inclinava cap a la darrera solució (...).

L'Àmbit no contemplà mai la possibilitat que els actes de Govern de la Generalitat poguessin estar sota el control d'Òrgans jurisdiccional centralitzats perquè la con-

siderà totalment desvitalitzadora i bloquejadora de l'Autonomia. Probablement, l'oposició a la restauració del Tribunal de Cassació de Catalunya reu molt més en que implicaria el reconeixement de la competència de la seva sala Contenciosa-Administrativa per a revisar els actes de la Generalitat que no a la de la sala Civil, que difícilment afectarà a qüestions bàsiques del poder efectiu a les que s'aferra i defensa sempre a ultrança el centralisme (...).

L'acte final de l'Àmbit se celebrà a Manresa el dia 6 de novembre de 1977 en la mateixa sala on s'aprovaren en 1892 les Bases de Manresa. Constatàrem amb joia un escalf popular i l'assistència d'una munió de juristes entre ells l'antic Degà i President del Congrés de Cultura Catalana, Manuel Casals i el nou Degà, Josep Pintó, així com la del President de l'Audiència de Catalunya, D. Antonio Gómez Reino, parlamentaris i autoritats manresanes. En aquest acte foren aprovades les Conclusions i el Manifest (...).

Esperem que de l'Àmbit de Dret resti (...) també el record de l'acció col·lectiva d'uns juristes que desinteressadament treballaren inspirats per l'amor al Dret i l'esdevenidor del nostre país sempre vulnerable mentre no vibri solidàriament.

Albert Malaret i Sureda
Delegat de l'Àmbit de Dret.

(Reproducció parcial de la crònica publicada a la Revista Jurídica de Catalunya, que edita l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona i l'Acadèmica de Jurisprudència i Legislació de Catalunya; gener/març, 1978).

APARTAMENTOS BOR**SU SEGUNDO HOGAR**

Información: LA OBRA BOR DE CERDANYA o bien en los teléfonos : 93 - 258 22 21

93 - 348 06 74

NOTICIARI DE LA BATLLIA

El dia 2 de Juliol se celebrà a Bellver el II Concurs Social de Pesca de la "Unió Recreativa Bellver", dins l'acotat administrat per aquesta societat.

Els primers classificats en les diferents modalitats foren: Melcior Tor amb peixet, Ramón Monegal amb cullereta, Ramón Vázquez amb mosquit i Joan Chinchilla obtingué el trofeu a la truita més gran.

El diumenge dia 9 tingué el IV Moto Cross Bellver en el circuit Bellver, organitzat pel Moto Club Cerdanya.

Aquesta prova, la primera de Moto Cross de la temporada motociclista del MCC, era puntuable pel campionat provincial de Categoria Junior. La competició es desenvolupà sense accidents, i un sol brillant acompanyà aquesta vegada l'actuació dels corredors, els resultats foren:

Cat. Senior	1°	Joan Ruidalbas
	2°	Josep Ramis (MCP)
	3°	Josep Maria Luengo (MCC)
Cat.. Junior	1°	Jaume Biosca
	2°	Pere Buixeda
	3°	Francesc Turet (MCC)

Durant els mesos de Juliol i Agost els dijous a les 4 h. de la tarda té lloc una visita col·lectiva amb guia a la "Ruta del Romànic" de la Batllia visitant les esglésies de Bor, Pedra, Riu, Talló i Caborriu.

Aquesta primera ruta ja es posà en marxa el passat estiu i assolí un considerable èxit de visitants. La sortida és de la Plaça de Sant Roc de Bellver el dia i hora esmentats.

HOQUEI SOBRE GEL

El passat quatre d'agost es va celebrar a la sala d'actes de l'Ajuntament, la que tenia que ser l'Assemblea General de socis del Club de Gel Puigcerdà.

Després d'esperar pràcticament 3/4 d'hora la clau de l'Ajuntament, va poguer-se començar l'assemblea, amb una escassíssima assistència de socis (fins i tot no hi eren tots el de la junta).

L'ordre del dia era el següent:

- Lectura de l'extracte de comptes de la temporada 77-78.
- Possible participació de l'equip de Hoquei en el campionat nacional de lliga 78-79.
- Programació i ampliació de la Junta Directiva.

d) Precs i preguntes.

En Sergi Rio va llegir-nos l'estat de comptes, dintre del qual està previst un dèficit de 73.908,96 pesetes, referent a l'últim exercici.

En Joan Ramon Pubill va explicar-nos les activitats del Club l'any passat; així, es va fer ressó dels problemes que ha atravesat l'entitat des de la seva creació: la manca de pista, mitjans econòmics, dificultats de desplaçaments a Font Romeu, el que comporta una preparació deficient, etc. Resumint, tots aquest problemes més que cpneguts pels aficionats.

A les hores es va passar a tocar els punts més interessants, com són la possible participació de l'equip i la programació i ampliació de la junta. Primer de tot podem dir que no es va arribar a cap solució ja que es decidí que la possible participació tenia que decidir-ho la nova junta i aquesta no existia per falta de gent.

De tota manera podem dir que el proper any hi hauran dues divisions i un campionat regional. Per tant si el Puigcerdà decidís participar-hi tindria que fer-ho al campionat regional o a la segona

XI CONCURS DE PESCA EN L' ESTANY DE PUIGCERDA

El dia tretze d'aquest mes va tenir lloc el XI Concurs de Pesca, a l'Estany de Puigcerdà, organitzat per la Societat de caça i pesca de la Cerdanya.

Las categories varen ser las següents:

Categoria A nens de 9 a 12 anys.

Categoria B nens de 7 a 9 anys.

El concurs va començar a les 11 del mati, després d'haver fet el sorteig dels trams, que es dividiren en tres. Cada un d'ells tenia una duració de tres quarts d'hora i acabà el concurs a la una del mitg-dia.

Els guanyadors varen ser:

En la categoria A

1°	Moisés Pastor	amb 24 peixos
2°	Jaume Reguant	amb 11 peixos.
3°	Jesus Suils	amb 9 peixos.

En la categoria B

1°	Jordi Reguant	amb 6 peixos.
2°	Francisco Morralla	amb 4 peixos.
3°	Abel Flaujat	amb 3 peixos.

Els trofeigs foren patrocinats per la Societat de caça i pesca amb la col·laboració de la Caixa de Pensions que va obsequiar a tots els participants.

Antoni Moreno

divisió, la qual, evidentment, mostra molt més atractiu que la Regional.

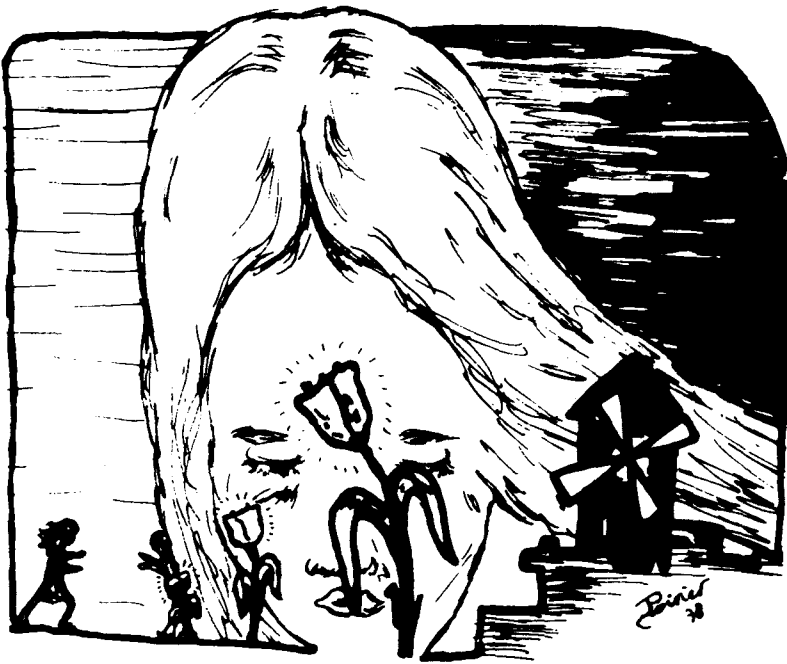
Al final es va prendre la decisió de convocar una altra reunió amb crida popular, a veure si té més ressó, i tornar a debatre aquestes qüestions, així com formar la junta directiva, en la qual, personalment considero, que tindrien que continuar la gent que sempre han estat al front del hoquei, però que s'hi veigués noves cares, ja que així li donarien un altre caire.

També cal que tant els jugadors com la junta prenguin consciència que participar en campionats a nivell d'estat requereix dedicació i fins i tot sacrificis, és a dir, que cal prendre consciència del que representa.

Aprofitant aquestes ratlles vull invitar-vos a que participeu a la pròxima reunió així como en els problemes del hoquei en la mesura de les vostres possibilitats. Podem fer un equip molt gran, però també depèn de vosaltres.

Es allò que es diu: no esperar el blat sense haver sembrat...

Pere Capdevila

PEQUEÑA HISTORIA DE UN TULIPAN ROJO

El tulipán de mi ventana brotó al mundo un día de mayo abriendo esplendoroso sus pétalos rojo-brillantes. Su leve balanceo era el que me despertaba cada mañana junto al primer rayo de sol, impregnando la habitación de la rosada frescura del amanecer portadora de sueños, ilusiones y tantos proyectos.

Fuera, el mundo seguía con su bullir de luchas, sumisiones, competencias y envidias. Pero mi tulipán, firme en su tersura y color, aportaba la luz necesaria para sobrevivir y mantener una pequeña sonrisa.

... Hasta que un día amaneció triste y blandamente amarillento. Sus pétalos me hablaron con nostalgia de unos hermosos valles habitados por compañeros multicolores que cada atardecer se reunían bajo las aspas del gran molino para contemplar a rubios personajes que paseaban por los campos en bicicleta, a los pequeños barcos que surcaban los ríos, vidas sonrientes en su plenitud esperanzadora... y la caricia suave de la brisa marina.

Participé de su añoranza y prometí liberarlo de la estrecha opresión del macetero de mi ventana.

Aquella misma mañana emprendimos el viaje hacia su mundo en busca del color y la armonía perdidos. Pero mi compañero iba palideciendo rápidamente y al llegar sus pétalos eran blancos. Había muerto.

Lo cubrí con lágrimas y tierra, sintiendo con tristeza inmensa la acción implacable de un espacio y un tiempo que transcurren al margen de todo anhelo.

Dormí a su lado bajo las estrellas, junto a sus amigos que aquel día vistieron de negro violáceo, y al despertar, me encontré rodeado por diminutos tulipanes rojos que habían crecido durante la noche sobre su tierra y mi llanto.

Entendí su renacer y con él volvió la luz, la ilusión y el reencuentro.

RECORDAR

Nomès recordeu velles estampes de l'època passada. Si avui resucitès molta gent enterrada; la història seria canviada.

Nomès recordeu velles estampes de l'època passada. On l'almoïna fou robada en la vida de molts fou sacrificada.

Nomès recordeu velles estampes de l'època passada. Assasins i gent rebutjada una llibertat reclamada.

MARTI CASTIERU

CARTA CORTA A; Un extremeño

Sé que estuviste hace unos días en Naval Moral; en la manifestación. ¡REGADIOS, REGADIOS! EL PAN PARA NUESTROS CRIOS! Esta vez no hubo golpes. Volviste tan entero a casa que tu Carmen no lo quería creer. Bien, sí lo creyó. Dijo aquello de que fuiste de juega en lugar de la manifestación, para tantearte, para chincherte. ¡Qué te voy a contar yo! Tú sabes mejor que nadie cómo es la extremeña. Luego te compensa, claro.

Por aquí —me dijiste una vez— merodean dos clases de cerdos; los que comen bellotas y los que merecerían comerlas. ¡La de trompazos que te había costado decir estas cosas! Pero si tú no estás en contra del latifundio en sí, sino en contra del latifundio improductivo, sin rentabilidad social. Nuestra única liberación —añadías— reside en morir; a fin de cuentas, emigrar es morir lento. ¡La de trompazos que te estás ahorrando ahora, porque estas cosas las sigues diciendo!

¡REGADIOS, REGADIOS!

Tierra de contrastes esta Extremadura; esta tierra madre tuya; esta tierra novia mía. Por contrastar, ni su cielo tiene color cielo. Hay que acertar con un cielo de tarde, de Agosto, de Zafra; es de color azul-ceniza-plata; como en ninguna otra parte del mundo. No lo invento, está ahí, para quien quiera y puede verlo, porque a veces no se deja; se necesita un cierto valor para mirarlo con el sol en la cara. País de contrastes; propiedades de 10.000 hectáreas y problema de falta de tierras. Más contrastes: Poder llamar pobre al suelo que luce el mejor equilibrio ecológico de Europa. Pasto de los encinares; época de montera; esperanza de tus hombres. T tú, chillando: ¡REGADIOS, REGADIOS! para secar más tu garganta.

¿Por qué te he escrito? Por no olvidarme de que estás allá. Porque no asques que no te escuchan. Porque no revienta que alguien pueda dudar de mi devoción por tu tierra. Porque siento envidia —una vez más— de tí y de los que, como tú, crees en algo.

J. Lluís Güell

UN DIA

Allá, en la orilla, como mueren las olas,
allá, en la orilla, murió mi amor.
Un día,
una tarde,
se fue desvaneciendo
como el Sol por el horizonte.
Se fue borrando
como las sombras de la bruma.
Poco a poco,
pero así.
Por mis mejillas corrieron lágrimas
al recordarlo.
Volví el rostro hacia el viento
para secarlas.
Dí la espalda al Sol
y corrí hacia las sombras,
para hundirme en ellas,
para confundirme,
para borrar,,
para morir yo también.

CARLOS

LOS RECUERDOS SE FUERON
Y LOS SUSPIROS
Y LOS SUEÑOS

Grietas en la roca. En la madera
Taponadas. Prietas
Con puñados de suspiros. De recuerdos
De sueños
Cubiertos de maleza. De musgo. De helechos
De polvo de luceros
Los suspiros. Ya no vibran. Están muertos
Me los arrancaron vivos. Y los escondieron
Y los pisaron
Los pisaron hasta ahogarlos
Hasta que callaron. Hasta que murieron
Ya no suspiro
Ya no sueño
No me quedan recuerdos.

TROVADOR

Vinos

y

Cavas

Marqués de
Monistrol

DISTRIBUIDOR OFICIAL
BODEGAS LLIVIA

AUTORITAT

— LLIBERTAT, AUTONOMIA —

DEPENDÈNCIA (1)

ACTUALITAT NACIONAL I CERDANA

Avui m'he levat, com sempre, amb el temps just. Tant just que em cal agafar el cotxe si vull arribar a l'hora a la feina. He engegat la ràdio. Els locutors, més puntuals que jo, ja fa estona que donen les notícies. Just l'engego al moment que diuen: "Servicio de Urgencia de Radio Nacional de España: Falta de su domicilio desde el pasado lunes Isabel X. de 14 años. Viste pantalón tejano, blusa color crema y zapatillas deportivas. Tiene el pelo castaño y los ojos oscuros. Se ruega..." Dubto que algú faci cas ja d'avisos similars a aquest. ¡Si són el pa de cada dia! Tanco la radio.

A la tarde aprofito per anar a can Manel. A més de ser un excelent artesà, en Manel és un bon barber i un agradable conversador. Quan jo entro estant parlant amb un altre client que es deixa afeitar estoicament d'un parell de germans que, pel que diuen, no passen dels 14 anys. Expliquen que els han hagut de plantar cara perquè apallissaven a un vell captaire. I mentre jo faig una associació de idees amb una seqüència de "La naranja mecànica" segueixent dient que els vaillets varen quedar-se pel carrer de la barberia mig amenaçant amb trencar-li els vidres. Comenten que l'altre dia, si no van arribar a la violació, poc n'hi va faltar, amenaçant amb ganivets a noietes de la seva edat.

I en Manel i el client s'extenen en consideracions sobre les causes i conseqüències de l'incipient delinqüència juvenil a Puigcerdà.

FRACAS EDUCATIU

Vet aci dos símptomes clars de fracàs educatiu dels pares. Els nostres adolescents se'ns escapen dels dits (fugint de casa o no) i el pas de nen a adult és a vegades dolorós i bruscat tant pel noi o noia com pels pares i educadors. Que hi ha fracàs educatiu en el cas

dels "germans de Puigcerdà" i en altres cassos similars, és clar.

¡Tantes bestieses que et cal estudiar i tants exàmens que cal passar per a treure el carnet de conduir, i tant poques que cal fer-ne per tenir "el carnet de pare"! No digueu que no és una incongruència gran de la nostra societat. Però si el fracàs educatiu és en aquest cas abans que tot dels pares, no poden sentir-se lliures de responsabilitat tots i cadascun dels membres de la societat a la que pertanyen. El ciutadà que passa indiferent i fins i tot accelera el pas davant d'una gamberrada. El mestre que es limita a expulsar el noi incòmode, o que no es preocupa del perquè falten a classe els alumnes o què fan quan són fora. Les forces del ordre públic, més acostumades a reprimir que a prevenir. Els dirigents dels partits, més preocupats del lluitament personal i de grup, o dels futurs vots, que d'una veritable convivència harmoniosa contra tota mena d'injustícies. Els membres de les corporacions municipals, més sensibles a les pressions de determinats individus o grups que a les necessitats d'altres grups menys afavorits. Perquè ¿on va el nostre jovent a passar el temps lliure? Ho repetirem, si cal, per tal que quedi més clar: ¿On aprenen a viure la nostra mainada quan no són ni a casa ni a l'escola?

Veiem amb pena i indignació com vetustos edificis del poble van caient de vells mentre s'obren nous bars i discoteques que omple el nostre jovent a falta de centres d'espai. I els cines, plens de mainada, amb pel·lícules que per la seva violència o aspectes ineducatius són "no aptes". I quedi clar que no parlo de les pel·lícules de "pit i cuixa".

LA TRAGEDIA DEL CAMPIG DELS ALFACS

I si no falten ni edificis ni ganes de fer coses ¿què falta? ¿monitors de temps lliure? ¿voleu dir? ¿s'han donat facilitats a les esporàdiques tentatives de fer quelcom

per a la mainada per tal que tinguin continuïtat? ¿qui ho creuria que en plena Cerdanya no hi ha un grup organitzat de joves excursionistes i montanyencs? Alguns dels nostres adolescents són vehicles amb càrrega perillosa. Com en el cas dels Alfacs, ningú es preocuparà de desactivar-la o de posar-la en el bon camí, l'adequat, fins que es produeixi la datastrofe.

He treballat tres anys com a responsable pedagògic en un centre de delinqüents juvenils. Crec que això em dona prou autoritat com per parlar del tema almenys en una revista no especialitzada com aquesta. I la solució no és tancar-los, o al menys no és pas a millor, encara que a vegades es faci imprescindible. No els hem de dur com les càrregues perilloses a les autopistes i fer-los circular de nit, quan ningú els veu i així tothom pot dormir tranquil.

Els hem d'assumir com a grup social, buscar-les-hi el seu lloc, ajudar-los a trobar-lo, a transformar la seva agresivitat (a vegades més justificada del que podem imaginar) en creativitat esportiva, artística, cultural.

Ens falten "vàlvules d'escap" d'aqueixa agresivitat. I les poques que tenim (clubs, poliesportius, etc...) haurien d'anar a buscar aquesta gent en lloc d'esperar que ells s'apunten. Donar més facilitats, sí..., sí, més encara...

Però som així. I tots esperarem com a Tarragona la tragèdia per reaccionar, malgrat alguns, allí també, ja cridaven (en el desert dels sords) feia temps. Llavors ens tirarem tots al carrer, tots a ajudar, tots "jo ja ho deia", tots implicats i tots culpables. El nostre és un país fins ara de pegats. L'ensenyament, la medicina i tants i tants estaments han oblidat el vell adagi tant important per aprendre a viure que val més prevenir que curar.

Vosté, senyor botiguer, oficinista, funcionari, metge o aparellador, tranquil, no té problema. Els seus fills adolescents no són, (no semblen) predelinquents. Tranquil. Tranquil fins el dia en que al servei d'urgència de Radio Nacional donaran les dades del seu fill o filla. Deiem abans que en el cas dels delinqüents el fracàs educatiu es clar. Jo el veig tant evident com en aquests altres cassos dels que parlarem en el proper número. Tan evident i tan lamentable.

Francesc Carbonell

¿DE QUIEN ES LA CULPA ?

En el número cinco de RUFACA aparece un escrito firmado por Sergio Rio en el que se nos habla de algunos males de la juventud actual, apuntando una serie de soluciones para remediarlos, personalmente las considero buenas ya que hasta ahora nadie ha logrado motivar lo suficiente a los jóvenes para que en lugar de pasar toda la tarde en el bar, la pasen haciendo alguna actividad cultural o deportiva.

Pero ante estas soluciones se me ocurre preguntar: ¿son suficientes? Sinceramente creo que no. Hay que ir más lejos y ahondar más en el problema.

Una serie de ejemplos pueden ayudarme a demostrar que los "males" de la juventud es un problema mal enfocado hasta el momento. El primero que se me ocurre es un hecho muy frecuente. Los padres se enfurecen cuando se enteran que su hijo ha fumado algún pitillo a escondidas. "No ves que es malo para la salud" ¿Acaso te crees más hombre por fumar? "Es un vicio malísimo y además costoso" son frases típicas de esta situación en boca de los padres. Al final la sentencia suele ser tajante: "Que no te vuelva a ver fumar o te acordarás!". Pero en la mayoría de los casos, estos padres fuman una cajetilla diaria, ¿cómo pueden imponer algo a sus hijos, si ellos mismos no han sido capaces de realizarlo conscientes de todos los males que acarrea el tabaco? Solución: Que los padres no fumen y si lo hacen que no se metan y de paso evitan el hacer el ridículo.

Los adultos también se quejan del aumento de la delincuencia juvenil: atracos, homicidios y violaciones cometidas por bandas de jóvenes cuyo promedio de edad no alcanza los 18 años. El motivo de su existencia es debido a que desde pequeños se nos mentaliza para la

violencia, con programas de TV en los que los asesinatos, robos, secuestros y otras fechorías pueden contarse por docenas cada semana; con telefilmes policíacos, películas del Oeste o de agentes secretos, películas sobre guerras pasadas o futuras con armas nucleares o armas totales, con superhéroes cuyas mejores virtudes están en su destreza en el combate, en el beber, el fumar y en lo mujeriegos que puedan ser. Incluso en el deporte se presenta el boxeo o la lucha libre como deportes nobles, o se nos dice que es mejor que el defensa de nuestro equipo favorito da una patada en el estómago del delantero contrario antes de que éste meta gol.

Cuando por la propia TV sale un desfile de hombres armados de fusiles, metralletas, granadas, tanques, cañones, misiles, bombas, aviones de combate, bombarderos y mil y un aparatos destructivos entonces se nos dice que debemos estar satisfechos de tenerlo porque todo ello constituye un orgullo para la nación.

Por último contarles que hace un par o tres de meses vi anunciada en la cartelera de un cine la película "Madame Claude". Pregunté a mi compañero qué días la proyectaban, me dijo sábado por la noche y domingo también por la noche, ya que por la tarde, debido a la afluencia de menores cambiaban el programa, ya que éstos "no tienen derecho" a ver películas cuyo tema principal sea el sexo. Pero vaya sorpresa cuando vi la programación del domingo por la tarde: "Con el odio en el alma" e "Historia de una violación". Los títulos evitan cualquier comentario.

Bien, creo que es suficiente para ver que el problema es más complejo y más generalizado de lo que pueda parecer. Los intereses personales de los adultos convierten cualquier solución en una utopía.

Si se crían cuervos no se pueden esperar palomas.

Jaime Fernandez Cruillas

Parquets CERDANYA

INSTALACION DE TODA CLASE DE

PARQUETS, CLAVADOS

Y ENCOLADOS

PULIDOS Y BARNIZADOS

RODAPIES

Grupo Residencial Roma
Escalera Bolvir, 2.º, 1.ª
PUIGCERDA

TROBALLE

objectes regal

GRANETS, VIDRETS... de bisuteria
(abalorios)

EXCLUSIVA CRISTALL DE BEHEMIA

TREBALLS MANUALS

MATERIAL ESCOLAR

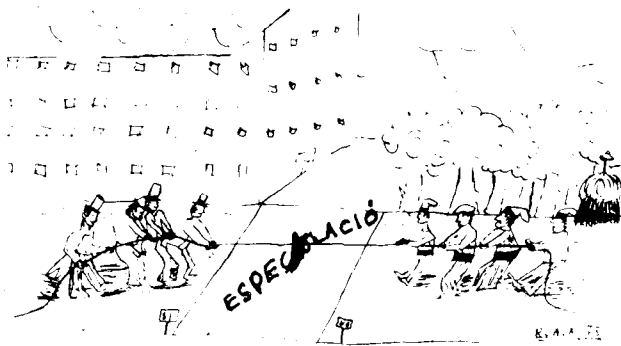
Escoles Pies, 21 - P U I G C E R D A

● El dia 4 d'agost resucità en Pompeu Fabra, però algú desaperseu li donà a llegir la col.lecció complerta de Rufaca i... descansi en pau.

● Pujem l'altre dia a aparcar a dalt del campanar i... merda! ja era ple.

● Els sastres estan d'enhorabona. Durant l'estància del Barça a la Cerdanya tots els culés van tenir que eixamplar-se els pantalons.

● Seguint la seva tradicional voluntat de renovació, RENFE ha tret un nou slogan publicitari: "Papá, ven a pié".

- Aquest és l'esport que està de moda aquí en la Cerdanya

● Donat que les obres del tunel del Cadí estan tant avançades, l'empresa promotora del Túnel de Toses ha sol·licitat de l'administració la instal·lació d'una presó a la Collada.

● Després d'inacabables negociacions els partits polítics de Puigcerdà han tret un comunicat conjunt en el que manifesten que aniran a fer un carajillo tots plegats.

● En contra de tots els rumors, Rufaca por assegurar que la Vella de l'Estany no es presenta a les municipals.

Segons rumors encara no confirmats és probable que el proper 8 de Setembre, amb motiu de la Festa del Campanar, es projecti a Puigcerdà el tant esperat film "Las Desarraigadas" (sin cortes de censura). Interpel·lat al respecte el Sr. Palau s'ha negat a fer qualsevol declaració.

ACUDITS

Un pagès li diu al carter del poble:

- Com és que fiquin una bústia nova enmig de la plaça?
- Es que la que hi havia fins ara ja està plena.

(RUAIX - 78)

Conversa entre dos aficionats al teatre:

- No has observat que avui dia, en el teatre, hi ha més llibertat d'expressió que avants?
- Sens dubte; fa déu anys no es podia dir ni la meitat del que tampoc es pot dir ara.

(RIUAIX - 78)

REFORMAS RAPIDAS EN PISOS Y TORRES

Gendrau y Camarero

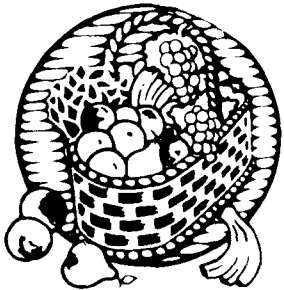
CONSTRUCCIONES

C/. José Antonio, 5 Tèl.: 88 09 06 PUIGCERDA

Robes a bon preu per tothom

SERVEI TEXTIL

C/ José Antonio, 21. PUIGCERDA

- HORTICULTURA
- ARBORICULTURA
- FLORICULTURA

Plantes i granes
Fruites i Hortalitces
de tota mena.

SALVADOR CARRERA

PUIGCERDA

CAIXA RURAL DEL PIRINEU SOCIETAT COOPERATIVA

Inscripta Banc Espanya núm. 41 Sec. A.

Coronel Molera, 12 - PUIGCERDA (Girona)

CAN BORRELL

MAS CATALÀ DE LA CERDANYA

APARTAMENTS I CUINA TÍPICA CASOLANA
MERANGES (Girona)

AMBIENT MOLT SELECTE — 40 PLACES

Reserves — Telèfon: 972-88 00 33

DIUMENGES NIT

Sopars cuines Orientals

**DEDICATS ALS AMICS COMERCIANTS
DE LA VILA I COMARCA**

(Reserves per telèfon)